

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SVMI / Senjorai savanoriai – migrantų integracijai

No. 2017-1-LT01-KA204-035213

MOKYMO MEDŽIAGA

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Turinys

Ižanga	4
Turinys	5
Mokymo medžiagos naudojimas	5
Modulis 1: Pagrindiniai suaugusiųjų mokytojų kompetencijų elementai	6
Pristatymas ir apšilimo veiklos	7
1 skyrius: ANDRAGOGIKA – SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI TEORIJA	8
1. Praktinės įvadinės užduotys	8
2. 1 skyriaus pristatymas	9
3. Praktinės mokymo užduotys	10
4. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	10
2 skyrius: SUAUGUSIO BESIMOKANČIOJO YPATYBĖS	11
1. 2 skyriaus pristatymas	11
2. Praktinės mokymo užduotys	12
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	12
3 skyrius: SUAUGUSIŲ BESIMOKANČIŲJŲ MOTYVAVIMAS	13
1. 3 skyriaus pristatymas	13
2. Praktinės mokymo užduotys	14
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	14
4 skyrius: MOKYMOSI METODAI IR FORMOS	15
1. 4 skyriaus pristatymas	15
2. Praktinės mokymo užduotys	16
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	17
5 skyrius: IŠVADOS – SANTRAUKA IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS	17
Modulis 2: Tarpkultūrinio bendravimo kompetencija	18
1 skyrius: TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO PAGRINDAI	19
1. 1 skyriaus pristatymas	19
2. Praktinės mokymo užduotys	20
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	21
2 skyrius: UŽDUOTYS APIE TARPKULTŪRINES YPATYBES	22
1. 2 skyriaus pristatymas	22
2. Praktinės mokymo užduotys	23
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	25
3 skyrius: PRAKTINĖS TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO KOMPETENCIJOS	26

Senjorai savanoriai migrantų integracijai

MOKYMO MEDŽIAGA

1. 3 skyriaus pristatymas.....	26
2. Praktinės mokymo užduotys	27
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	27
4 skyrius: ATVEJŲ ANALIZĖS IR REKOMENDACIJOS	28
1. 4 skyriaus pristatymas.....	28
2. Praktinės mokymo užduotys	28
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	29
5 skyrius: DISKUSIJA APIE DAUGIAKULTŪRIŠKUMĄ IR ASIMILIACIJĄ	30
1. 5 skyriaus pristatymas.....	30
2. Praktinės mokymo užduotys	30
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	31
6 skyrius: IŠVADOS – SANTRAUKA IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS	31
Modulis 3: Migrantų integracija: teorinių modelių apžvalga.....	32
1 skyrius: INTEGRACIJOS APIBRĖŽTIS IR FORMOS (socialinė, kultūrinė, ekonominė, politinė) – įvadas į terminą „integracija“	33
1. 1 skyriaus pristatymas.....	33
2. praktinės mokymo užduotys.....	34
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	35
2 skyrius: INTEGRACIJA – ASIMILIACIJA – KULTŪRIZACIJA – HIBRIDINĖS VISUOMENĖS – ĮVAIROVĖ KAIP IŠTEKLIUS – NAUJA INTEGRACIJOS IDĖJA IR LYGYBĖ VISUOMENĖJE.....	36
1. 2 skyriaus pristatymas.....	36
2. Praktinės mokymo užduotys	37
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	37
3 skyrius: PAGRINDINĖS PASAULINĖS MIGRACIJOS TENDENCIJOS.....	38
1. 3 skyriaus pristatymas.....	38
2. Praktinės mokymo užduotys	39
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	39
4 skyrius: INTEGRACIJA PRAKTIŠKAI.....	40
1. 4 skyriaus pristatymas.....	40
2. Praktinės mokymo užduotys	41
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	42
5 skyrius: IŠVADOS.....	42
Modulis 4: Aktyvus pilietiškumas.....	43
1 skyrius: AKTYVUS MOKYMASIS AKTYVIAM PILIETIŠKUMUI	45
1. 1 skyriaus pristatymas.....	45
2. Praktinės mokymo užduotys	46

Senjorai savanoriai migrantų integracijai

MOKYMO MEDŽIAGA

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	47
2 skyrius: BENDRUOMENĖS KONCEPCIJOS.....	48
1. 2 skyriaus pristatymas.....	48
2. Praktinės mokymo užduotys	49
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	49
3 skyrius: DEMOKRATIJAI, AKTYVIAM PILIETIŠKUMUI IR DALYVAVIMUI SKATINTI SKIRTOS KAMPANIJOS KŪRIMO ĮRANKIAI.....	50
1. 3 skyriaus pristatymas.....	50
2. Praktinės mokymo užduotys	51
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	51
4 skyrius: KITI SVARBŪS AKTYVAUS PILIETIŠKUMO KLAUSIMAI	52
1. Praktinės užduotys	52
3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai	52
5 skyrius: IŠVADOS.....	53
Modulis 5: Lietuvos specifika ir įgūdžiai reikalingi šalies senjorams savanoriams.	54
1 skyrius TARPKULTŪRIŠKUMAS – LIETUVOS SPECIFIKA IR PAGRINDINIAI TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO ASPEKTAI	56
1. 1 skyriaus pristatymas.....	56
2. Praktinės užduotys	56
2 skyrius. BENDRAVIMO SU KITŲ KULTŪRŲ IR PRIEŠINGOS LYTIES ASMENIMIS SPECIFIKA.....	60
1. 2 skyriaus pristatymas.....	60
2. Praktinės užduotys	61
3 skyrius. MIGRACIJOS STATISTIKA IR NAUDINGA INFORMACIJA ATVYKSTANTIEMS Į LIETUVĄ ...	63
1. 3 skyriaus pristatymas.....	63
2. Praktinės užduotys	65
4. Apibendrinimas.....	68
5. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai:	68

Ižanga

Projekto „Senjorai savanoriai migrantų integracijai“ (SVMI) metu buvo parengta mokymo medžiaga, skirta darbui su senjorais savanoriais, besirengiančiais padėti migrantams geriau integruotis į priimančiąją visuomenę. Mokymo medžiaga yra **rekomendacinio pobūdžio**, skirta mokymų vadovams ir mokytojams, dirbantiems suaugusiųjų švietimo srityje.

Kadangi kiekviena šalis turi savitą patirtį su migrantais ir jų integracija bei suaugusiųjų švietimu, kiekviena švietimo įstaiga turi tikslines grupes, kurios savo ruožtu turi konkrečius mokymosi lūkesčius ir tikslus, be to, kiekvienas mokytojas atsineša savo patirtį ir mokymo metodus, beveik neįmanoma pasiūlyti tokios mokymo medžiagos, kuri būtų tinkama visiems.

Todėl čia pateikta medžiaga **gali būti naudojama įvairiais būdais: visa medžiaga tokia, kokia yra, arba kiekvienas modulis gali būti naudojamas atskirai, sutrumpintas arba papildytas pagal konkrečios šalies, institucijos, mokytojo ar mokymų vadovo poreikius.**

Tikslinė grupė

Ši SVMI mokymo medžiaga skirta mokytojams, norintiems mokyti vyresnio amžiaus žmones būti savanoriais migracijos ir pabėgėlių integracijos srityje. Moduluose pateiktą mokymo medžiagą mokytojai gali pritaikyti prie **konkrečių besimokančiųjų poreikių**. Turinys ir užduotys yra tik pasiūlymai, pagrįsti SVMI projekto poreikių analize.

Mokytojai gali laisvai pasirinkti turinį, kuris labiausiai tinka konkrečios grupės mokymo poreikiams.

Po mokymų senjorai, naudodamiesi savo gyvenimiška ir profesine patirtimi, gali savanoriauti **daugelyje migrantų integracijos sričių**, pvz., mokyti priimančiosios šalies kalbos, padėti sveikatos priežiūros srityje, būti vertėju ir konsultuoti teisiniais klausimais, jie gali būti pilietiškumo ir raštingumo mokytojai ar tarpininkai – **priklausomai nuo patirties ir siekių**.

Turinys

SVMI mokymo programa susideda iš penkių modulių:

- Modulis 1: Pagrindiniai suaugusiųjų mokytojų kompetencijų elementai.
- Modulis 2: Pagrindiniai tarpkultūrinio bendravimo kompetencijos elementai.
- Modulis 3: Migrantų integracija: teorinių modelių apžvalga.
- Modulis 4: Įvadas į aktyvų pilietiškumą; pagrindiniai savanorių, dirbančių migrantų ir pabėgėlių integracijos srityje, vaidmenys.
- Modulis 5: Konkrečiai šaliai skirta medžiaga apie svarbius SVMI šalių partnerių kultūrinius aspektus ir patarimai.

Pirmieji keturi moduliai yra prieinami anglų kalba ir visų penkių projekto šalių partnerių kalbomis (vokiečių, graikų, suomių, prancūzų ir lietuvių). Juose pateikiama ta pati informacija, pritaikyta konkrečiam nacionaliniam kontekstui.

Penktasis modulis paremtas konkrečios šalies poreikiais. Jį rengė kiekvienas projekto partneris individualiai. Šis modulis prieinamas tik tam tikros šalies kalba. Jame pateikiama specialiai pritaikyta medžiaga atliepiant konkrečius tos šalies savanorių, norinčių dalyvauti migrantų integracijoje, poreikius.

Kiekviena šalis turi savitą istoriją ir patirtį, susijusią su imigracija, todėl turi skirtingus migrantų integracijos poreikius.

Mokymo medžiagos naudojimas

- Bendra mokymų programos trukmė – 20 valandų; 5 moduliai, kurių kiekvieno trukmė – 4 valandos.
- Mokymo medžiaga yra tik **rekomendacinio pobūdžio**, todėl gali būti naudojama kaip visa mokymo programa arba **bet kuris modulis gali būti naudojamas atskirai**.
- Atsižvelgiant į besimokančiųjų poreikius, galima pakoreguoti kiekvieno modulio trukmę, kai kurie moduliai gali būti sutrumpinti, o kiti – studijuojami labai nuodugniai.
- Be to, mokytojai gali laisvai naudotis savo turima medžiaga, užduotimis ir nuorodomis.
- SVMI mokymo programa neapsiriboja tik senjorų mokymu – ji gali būti naudojama ir kitose srityse bei kontekstuose, kur toks mokymas yra reikalingas.
- Šia mokymo medžiaga gali naudotis formaliojo ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstaigų pedagogai, institucijos, dirbančios su migrantais, nevyriausybinės organizacijos ir netgi kolegijų bei vidurinių mokyklų mokytojai, kurie į mokymo procesą gali įtraukti dalį šios medžiagos, panaudodami atskirus modulius.

Modulis 1: Pagrindiniai suaugusiųjų mokytojų kompetencijų elementai

	Aprašas
Aprašas	Šis modulis skirtas senjorams savanoriams, kurie iki šiol neturėjo mokymų apie suaugusiųjų švietimą ir apie migrantų bei pabėgėlių integraciją.
Tikslai	<p>Modulis apibūdina suaugusiųjų mokymosi principus ir teorijas, suaugusio besimokančiojo savybes, suaugusiųjų motyvavimo būdus ir efektyvius metodus, skirtus vadovauti suaugusiųjų auditorijai.</p> <p>Išėję šį modulį, besimokantieji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Supras skirtumus tarp andragogikos ir pedagogikos; 2. Gebės apibūdinti suaugusių besimokančiųjų bendrus bruožus; 3. Gebės susieti veiksmingo suaugusiųjų švietimo principus su suaugusiųjų mokymosi ypatumais; 4. Išmanys teorijas, paaiškinančias, kas motyvuoja suaugusius mokytis; 5. Gebės apibūdinti dažniausiai pasitaikančias kliūtis, trukdančias mokytis jų amžiuje; 6. Gebės apibūdinti pagrindines mokymosi teorijas ir tipus; 7. Išmanys mokymo būdus ir metodus, skatinančius suaugusiųjų mokymąsi.
Trukmė	4 valandos
Formatai, kuriais modulis yra prieinamas	<ul style="list-style-type: none"> - popierinė versija - internetinė versija (SVMI interneto svetainė)
Modulio kalbos	Anglų, lietuvių, vokiečių, prancūzų, graikų, suomių.
Siūlomos mokymo priemonės	<p>Darbo priemonės: popierius, rašikliai, dideli popieriaus lapai arba lenta, smeigtukai, mažos kortelės; gaublys arba pasaulio žemėlapis.</p> <p>Techninės priemonės: nešiojamasis kompiuteris ir multimedijos priemonės; stalai, kuriuos būtų galima stumdyti dirbant mažose grupėse (po 4–6 mokinius).</p>
Rekomenduojama vieta	Nėra jokių specialių reikalavimų. Tinka seminarų auditorija arba kambarys bendruomenės centre.

Prisistatymas ir apšilimo veiklos

Dalyvių / besimokančiųjų pasveikinimas (20 min.):

- **Trumpas mokytojo prisistatymas (1 min.)**
- **Dalyvių prisistatymas (15 min.)**
- *Mokytojas gali laisvai pasirinkti tinkamus pratimus dalyvių susipažinimui, priklausomai nuo to, ar dalyviai jau pažįsta vienas kitą ar ne, ar jie jaučiasi įsitempę ar atsipalaidavę, ir nuo grupės homogeniškumo. Tam gali būti panaudoti pratimai, skirti „ledams pralaužti“ (ang. ice-breaker), vardų žaidimas, trumpas kiekvieno iš dalyvių prisistatymas ar kitos apšilimo užduotys.*
- **Modulio temos pristatymas dalyviams (4 min.)**
Šis modulis skirtas senjorams savanoriams, kurie iki šiol nėra turėję specializuotų mokymų apie suaugusiųjų švietimą.

Modulis skirtas supažindinti senjorus savanorius su suaugusiųjų mokymosi pagrindais, t. y. suaugusiųjų mokymosi principais ir teorijomis, suaugusių besimokančiųjų savybėmis, jų motyvavimo būdais ir veiksmingais suaugusiųjų auditorijai vadovauti skirtais metodais.

Mokytojo prisistatymas

Mokytojas prisistato senjorams savanoriams keliais žodžiais apibūdinamas savo žinias, patirtį ir metodiką, kurią naudos mokymų metu.

Besimokančiųjų prisistatymas

Mokytojas paprašo kiekvieno senjoro savanorio prisistatyti visai grupei pateikiant atsakymą į klausimą „Kodėl nusprendėte tapti savanoriu šiame projekte?“

Modulio struktūra yra tokia:

- Įvadas – 20 min.
- 1 skyrius: ANDRAGOGIKA – SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI TEORIJA – 50 min.
- Pirmą pertrauka 5–10 min.
- 2 skyrius: SUAUGUSIO BESIMOKANČIOJO YPATYBĖS – 50 min.
- Antra pertrauka 5–10 min.
- 3 skyrius: SUAUGUSIŲ BESIMOKANČIŲJŲ MOTYVAVIMAS – 50 min.
- Trečia pertrauka 5–10 min.
- 4 skyrius: MOKYMOSI METODAI IR FORMOS – 50 min.
- 5 skyrius: APIBENDRINIMAS – 20 min.

Šiame modulyje bus pasitelkti įvairūs mokymo(si) metodai – pristatymai, diskusijos grupėse, mokymosi refleksija.

Mokymų dalyvių klausimai, susiję su moduliu (3–5 min.).

1 skyrius: ANDRAGOGIKA – SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI TEORIJA

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. Praktinės įvadinės užduotys

1 užduotis: Klausimynas senjorams savoriams

Prašome atsakyti į žemiau pateiktus klausimus:

Vardas Pavardė

Vyras Moteris

Gimimo data Šalis, kurioje gimėte

Profesija

Sritis Laikotarpis.....

.....

.....

Užsienio kalbos, kurias mokate

1. Labai gerai Vidutiniškai Blogiau nei vidutiniškai

2. Labai gerai Vidutiniškai Blogiau nei vidutiniškai

3. Labai gerai Vidutiniškai Blogiau nei vidutiniškai

Ar kada nors anksčiau esate savoriavęs?

Taip Ne

Jeigu atsakėte *taip*,

Kada?

Kokioje srityje?

Kiek ilgai?

Anketoje pateikta informacija yra asmeniniai duomenys ir nebus niekur viešinami. Ji reikalinga mokytojui pamatyti, kokios patirties žmonės yra grupėje.

2 užduotis: Kaip apibūdintumėte idealų savanorį?

Mokytojas prašo senjorų savanorių įvardinti, kokias, jų manymu, savybes turi „idealus savanoris“. Sukurkite „idealaus savanorio“ profilį ir pakabinkite jį ant lentos.

2.1 skyriaus pristatymas

PowerPoint pristatymas „ANDRAGOGIKA – SUAUGUSIŲJŲ MOKYMOSI TEORIJA“

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis1_Skyrius1.pptx pateiktį.

3. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis: mokomasis vaizdo įrašas „Suaugusiųjų mokymosi teorija – Andragogika“

Mokiniai kviečiami pažiūrėti vaizdo įrašą, kuriame apibendrinama pateikta informacija:
<https://animoto.com/play/IJJclc92iveldDMRSoVd0A>

2 užduotis: „Pūga“

Besimokantieji ant popieriaus lapelio užrašo, ko išmoko, ir tą lapelį sugniaužo. Po signalo jie išmeta savo popieriaus lapelius lyg sniego kamuoliukus į orą. Kiekvienas besimokantysis pakelia netoliese esantį atsakymą ir jį garsiai perskaito.

4. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Suaugusiųjų mokymosi teorija – Andragogika – Infografika: https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

Suaugusiųjų mokymosi teorija – Andragogika – Malcolmo Knowleso straipsnis:
<https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>

Knowles, M. S. (1950) Informal Adult Education, New York: Association Press. Vadovas andragogams, paremtas autoriaus patirtimi organizuojant programą YMCA.

Knowles, M. S. (1962) A History of the Adult Education Movement in the USA, New York: Krieger. Atnaujintas leidimas 1977 m..

Knowles, M. (1975). Self-Directed Learning. Chicago: Follet.

Knowles, M. (1984). The Adult Learner: A Neglected Species (3rd Ed.). Houston, TX: Gulf Publishing.

Knowles, M. (1984). Andragogy in Action. San Francisco: Jossey-Bass.

Kearsley, G. (2010). Andragogy (M.Knowles). The theory Into practice database. Gauta iš <http://tip.psychology.org>

2 skyrius: SUAUGUSIO BESIMOKANČIOJO YPATYBĖS

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 2 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis1_Skyrius2.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

Diskusija mažose grupėse (7–10 min.).

Mokiniai kviečiami mažose grupėse aptarti šias temas (po 1 temą kiekvienai grupei) ir pristatyti išvadas:

1. Kaip manote, kodėl svarbu užtikrinti, kad į mokymosi procesą būtų įtrauktas savarankiško kryptingumo elementas? Kaip jūs, būdamas mokytoju, tai įgyvendintumėte?
2. Kaip jūs siūlytumėte integruoti migrantų ir pabėgėlių patirtį į mokymo turinį? Kodėl tai svarbu?
3. Kaip, jūsų manymu, mokytojas galėtų užtikrinti, kad mokymai būtų aktualūs ir reikalingi migrantams ir pabėgėliams?
4. Kaip manote, ko suaugę besimokantieji norėtų išmokti labiausiai? O migrantai ir pabėgėliai?

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Suaugusiųjų mokymosi teorija – Andragogika – Infografika:

https://elearninginfographics.com/adult-learning-theory-andragogy-infographic/?utm_campaign=elearningindustry.com&utm_source=%2Fthe-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles&utm_medium=link

Suaugusiųjų mokymosi teorija – Andragogika – Malcolmo Knowleso straipsnis:

<https://elearningindustry.com/the-adult-learning-theory-andragogy-of-malcolm-knowles>

Straipsnis apie 8 svarbias suaugusių besimokančiųjų ypatybes: <https://elearningindustry.com/8-important-characteristics-of-adult-learners>

Knowles, M. S. (1950) *Informal Adult Education*, New York: Association Press. Vadovas andragogams, paremtas autoriaus patirtimi organizuojant programą YMCA.

Knowles, M. S. (1962) *A History of the Adult Education Movement in the USA*, New York: Krieger. Atnaujintas leidimas 1977 m.

Knowles, M. (1975). *Self-Directed Learning*. Chicago: Follet.

Knowles, M. (1984). *The Adult Learner: A Neglected Species* (3rd Ed.). Houston, TX: Gulf Publishing.

Knowles, M. (1984). *Andragogy in Action*. San Francisco: Jossey-Bass.

Kearsley, G. (2010). *Andragogy* (M.Knowles). The theory Into practice database. Gauta iš <http://tip.psychology.org>

3 skyrius: SUAUGUSIŲ BESIMOKANČIŲJŲ MOTYVAVIMAS

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 3 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis1_Skyrius3.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis: diskusija

Besimokantieji kviečiami porose aptarti šį klausimą, užrašyti atsakymą ant lentos ir jį pakomentuoti:

Kaip patartumėte motyvuoti suaugusius besimokančiuosius – migrantus ir pabėgėlius?

2 užduotis: mokomasis vaizdo klipas

Mokiniai kviečiami pažiūrėti mokomąjį vaizdo klipą „Suaugusių besimokančiųjų motyvavimas“
<https://www.youtube.com/watch?v=aee4ONWZFj0>,

Pažiūrėję klipą, mokiniai atsako į šiuos klausimus:

- Kas yra **motyvacija**?
- Kas yra **suaugęs besimokantysis**?
- Kokia yra **motyvacijos svarba suaugusiųjų mokymuisi**?
- **Kaip motyvuoti suaugusius besimokančiuosius**?
-

3 užduotis: apsikeitimas nuomonėmis

Besimokantieji kviečiami išreikšti savo nuomonę apie tai, kurie patarimai yra svarbiausi suaugusiųjų motyvacijai.

Mokytojas sudaro labiausiai motyvuojančių patarimų sąrašą ir pakabina jį ant lentos.

4 užduotis: diskusija

Mokiniai kviečiami porose aptarti šį klausimą, užrašyti atsakymą ant lentos ir jį pakomentuoti:

Kokie patarimai, jūsų manymu, galėtų motyvuoti suaugusiuosius besimokančiuosius – migrantus ir pabėgėlius?

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Suaugusių besimokančiųjų motyvavimas: 6 būdai, kaip padidinti įsitraukimą. Straipsnis:
<https://www.ispringsolutions.com/blog/motivating-adult-learners-6-methods-for-improving-engagement>

Kodo nulaužimas: kas motyvuoja suaugusiųjų mokytojus? Straipsnis:
<https://www.shiftelearning.com/blog/what-motivates-adult-learners>

17 patarimų, kaip motyvuoti suaugusius besimokančiuosius: <https://elearningindustry.com/17-tips-to-motivate-adult-learners>

4 skyrius: MOKYMOSI METODAI IR FORMOS

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 4 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis1_Skyrius4.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis: individualus darbas

Mokiniai kviečiami pagalvoti apie mokymo(si) metodų privalumus ir trūkumus bei pasidalinti savo nuomone užpildant šią lentelę:

Metodai	Privalumai	Trūkumai
Diskusijos		
Vaidmenų žaidimai ir realaus gyvenimo simuliacijos		
Atvejų analizės ir sėkmės istorijos		
Žaidimai		
Vaizdo įrašai		
Istorijų pasakojimas		

2 užduotis: diskusija mažose grupėse

Mokiniai kviečiami mažose grupėse aptarti šiuos klausimus ir pristatyti atsakymus visiems:

Kokias mokymo priemones ir metodus rekomenduotumėte naudoti migrantų ir pabėgėlių mokymui? Ar galėtumėte paaiškinti, kodėl pasirinkote būtent šiuos metodus?

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Interaktyvumas suaugusiųjų mokymuisi: ką reikia žinoti? Straipsnis:

<https://elearningindustry.com/interactivity-in-adult-learning-what-need-know>

Mokymo būdai. Straipsnis: <https://www.referenceforbusiness.com/management/Tr-Z/Training-Delivery-Methods.html>

Mokymas diskutuojant. Straipsnis: <http://teachingcenter.wustl.edu/resources/teaching-methods/discussions/teaching-with-discussions/>

Kaip mokyti naudojant vaidmenų žaidimus? Straipsnis: <https://serc.carleton.edu/introgeo/roleplaying/howto.html>

Atvejų analizė mokant. Straipsnis: <http://www.bu.edu/ctl/teaching-resources/using-case-studies-to-teach/>

Žaidimais pagrįstas mokymas ir suaugusiųjų mokymosi stiliai. Straipsnis: <https://elearningindustry.com/game-based-learning-and-adult-learning-styles>

Vaizdo įrašų naudojimas mokant suaugusiuosius. Straipsnis: <http://filmstretch.com.au/2016/03/01/the-case-for-using-video-for-adult-learning-and-development/>

Istorijų pasakojimas kaip mokymo strategija. Straipsnis: <http://www.teachhub.com/storytelling-classroom-teaching-strategy>

5 skyrius: IŠVADOS – SANTRAUKA IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS

Trukmė: 20 min.

Mokytojas apibendrina informaciją, pateiktą modulio metu, ir atliktas užduotis, išvardina išeitas temas.

Po to kiekvienas dalyvis kviečiamas papasakoti apie modulį atsakant į šiuos klausimus:

- 1) Kokia buvo jūsų motyvacija dalyvauti šiame projekte ir mokymuose?
- 2) Ko išmokote šio modulio metu ir kaip tai gali būti naudinga jums asmeniškai?
- 3) Ar galite papasakoti, kaip mokėtės? Ar prisimenate, kokiais atvejais jūsų mokymasis buvo pats efektyviausias?
- 4) Kaip, jūsų manymu, galėtumėte susieti tai, ką sužinojote, su savanoriška veikla šiame projekte? Kokios naudos tai galėtų suteikti migrantams ir pabėgėliams?

Pabaigoje mokiniai kviečiami pasidalinti savo apmąstymais su grupe.

Modulis 2: Tarpkultūrinio bendravimo kompetencija.

	Aprašas
Aprašas Tikslai	<p>Šiame modulyje mokytojas paaiškins:</p> <ul style="list-style-type: none">- mechanizmus, darančius įtaką socialinės paramos santykiams tarpkultūrinėse situacijose;- komunikacijai geriausiai tinkančias praktikas. <p>Šiame modulyje besimokantieji įgis:</p> <ul style="list-style-type: none">- geresnį tarpkultūriškumo supratimą;- tarpkultūriniam supratingumui ir teisingoms nuostatomis vystyti reikalingas kompetencijas.
Trukmė	4 valandos
Formatai, kuriais modulis yra prieinamas	<ul style="list-style-type: none">- popierinė versija- internetinė versija (SVM interneto svetainė)
Modulio kalbos	Anglų, lietuvių, vokiečių, prancūzų, graikų, suomių.
Siūlomos mokymo priemonės	<p>Darbo priemonės: popierius, rašikliai, dideli popieriaus lapai arba lenta, smeigtukai, mažos kortelės; gaublys arba pasaulio žemėlapis;</p> <p>Techninės priemonės: nešiojamasis kompiuteris ir multimedijos priemonės; stalai, kuriuos būtų galima stumdyti dirbant mažose grupėse (po 4–6 mokinius).</p>
Rekomenduojama vieta	Nėra jokių specialių reikalavimų. Tinka seminarų auditorija arba kambarys bendruomenės centre.

1 skyrius: TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO PAGRINDAI

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 1 skyriaus pristatymas

PowerPoint pristatymas „TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO PAGRINDAI“

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis2_Skyrius1.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis:

Mokytojas išdalina klausimus mokiniams ir paprašo į juos atsakyti raštu:

1. Kaip apibrėžiate kultūrą?
2. Kaip apibūdintumėte sąvoką „tarpkultūrinė komunikacija“?
3. Ar kada nors buvote apsupti kitos kultūros žmonių ir nesupratote, kas vyksta aplink jus?
Kaip tada jautėtės?

Mokytojas surenka atsakymus ir kviečia mokinius juos aptarti kartu.

2 užduotis:

Mokytojas paaiškina, kas yra „kultūrinis šokas“, ir paklausia mokinių, ar jie kada nors yra jį patyrę (mokiniai aprašo savo patirtį 5 eilutėmis teksto). Po to mokytojas kviečia mokinius aptarti atsakymus.

Apibrėžtis: „kultūrinis šokas yra neužtikrintumo ir sumišimo jausmas, kartais keliantis ir nerimą, kuris gali paveikti su svetima kultūra susidūrusius, atitinkamo pasirengimo neturinčius žmones“.

3 užduotis:

Mokytojas kartu su mokiniais aptaria šiuos keturis tarpkultūrinio sąmoningumo laipsnius ir kviečia apmąstyti kiekvieną iš jų (<https://www.skillsyouneed.com/ips/intercultural-awareness.html>):

Mano požiūris yra vienintelis	<p>Žmonės arba nežino, arba jiems nerūpi, kad yra ir kitokių požiūrių.</p> <p>Tai galima pastebėti tarp mažų vaikų, kurie, išgirdę žmonės kalbant kita kalba, labai nustemba. Jie net nebūna susimąstę, kad gali būti žmonių, kitokių nei jie.</p>
Mano požiūris yra geriausias	<p>Šiame lygyje žmonės žino, kad yra kitokių žmonių su skirtingais požiūriais ar kitokiais įsitikinimais, tačiau nemano, kad jie teisingi.</p> <p>Jų požiūris nėra vienintelis, tačiau neabejotinai teisingiausias. Šią pasaulėžiūrą galime pavadinti „kolonijine“: <i>mes parodysime, kaip tai darome, nes jums to labai reikia.</i></p>
Yra keli požiūriai – mano ir kitų	<p>Žmonės puikiai supranta, kad yra ir kitų pasaulėžiūrų, ir kad skirtingi žmonės elgiasi skirtingai.</p> <p>Jie nevertina kitų požiūrių, bet pripažįsta, kad skirtingos kultūros turi skirtingų privalumų. Jie gali harmoningai sujungti keletą aspektų iš skirtingų požiūrių.</p>

Mūsų požiūris	Šis galutinis lygmuo suvienija žmones, sukurdamas naują, visiems prasmingą, bendrą kultūrą.
---------------	---

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Įvadas į tarpkultūrinį bendravimą. Užduočių rinkinys:

<https://www.press.umich.edu/pdf/9780472033577-ch1.pdf>

Tarpkultūrinis bendravimas: reikšmė, apibrėžtis, paaiškinimas. Mokomasis vaizdo įrašas (5 min.): <https://www.youtube.com/watch?v=kDrCWR1Q79M>

Kokia yra tarpkultūrinio bendravimo reikšmė? Klausimai ir atsakymai. Mokomasis vaizdo įrašas (1 min.): <https://www.youtube.com/watch?v=VwHYjBG44k0>

Tarpkultūrinio bendravimo nuotykių su Mažuoju Pilotu. Mokomasis vaizdo įrašas (2 min.): https://www.youtube.com/watch?v=PSt_op3fQck

2 skyrius: UŽDUOTYS APIE TARPKULTŪRINES YPATYBES

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 2 skyriaus pristatymas

The image shows a presentation slide with the following content:

- Top left: Logo of the European Union and text: "Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union"
- Top right: SAMI logo
- Center text:
 - Senjorai savanoriai migrantų integracijai
 - Modulis 2
 - Tarpkultūrinio bendravimo įgūdžiai
 - 2 skyrius
 - UŽDUOTYS APIE TARPKULTŪRINES YPATYBES
- Bottom right: A small icon of a paperclip.

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis2_Skyrius2.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis: diskusijos mažose grupėse (7-10 min.)

Mokiniai kviečiami padiskutuoti žemiau pateiktu klausimu mažose grupėse ir pristatyti savo grupės įžvalgas:

Kaip galime nugalėti savo išankstinius nusistatymus prieš tam tikras visuomenės grupes (migrantus, pabėgėlius, benamius...)?

2 užduotis: kultūrinio konteksto inventorius

Mokiniai kviečiami atlikti šį testą

(http://www.resilitator.com/images/pdf/CulturalContextInventory_ASRC.pdf):

Kiekvienam klausimui pasirinkite atsakymą skalėje nuo 1 iki 5, pažymėdami, kaip dažnai elgiatės nurodytu būdu su darbu susijusiose situacijose.

	Nesutinku				
Sutinku	1	2	3	4	5
1. Kai kalbu, dažnai naudoju ne tik žodžius, bet ir įvairias veido išraiškas, rankų gestus ir kūno kalbą.	1	2	3	4	5
2. Pokalbio metu daugiau dėmesio kreipiu į kontekstą – kas ką pasakė kokiomis aplinkybėmis – o ne į pasakytus žodžius.	1	2	3	4	5
3. Kai bendrauju, dažnai paaiškinu dalykus iš karto ir tiesiogiai, o ne kalbėdamas aplink, iš įvairių pusių.	1	2	3	4	5
4. Ginčo metu daugiau vadovaujuosi emocijomis, o ne logika ir racionalumu.	1	2	3	4	5
5. Turiu nedidelį artimų draugų ratą, o ne daug nelabai artimų draugų.	1	2	3	4	5
6. Dirbdamas su kolegomis pirmiausiai stengiuosi atlikti darbą ir tada bendrauti, o ne atvirkščiai.	1	2	3	4	5
7. Verčiau dirbčiau grupėje negu vienas.	1	2	3	4	5
8. Manau, kad turi būti apdovanojami individualūs pasiekimai, o ne grupiniai.	1	2	3	4	5
9. Apibūdinamas save, dažniau nurodau savo pasiekimus, o ne šeimyninius santykius.	1	2	3	4	5
10. Man labiau patinka dalintis erdve su kitais negu turėti privačią.	1	2	3	4	5
11. Verčiau dirbčiau vadovui, kuris laiko valdžią savo rankose ir dirba grupės gerovei, nei vadovui, kuris leidžia dirbti autonomiškai ir priimti individualius sprendimus.	1	2	3	4	5
12. Manau, kad svarbiau atvykti laiku nei suteikti prioritetą kitiems reikalams.	1	2	3	4	5

Senjorai savanoriai migrantų integracijai

MOKYMO MEDŽIAGA

13. Man labiau patinka dirbti ties viena užduotimi nei ties keletu užduočių vienu metu.	1	2	3	4	5
14. Dažniausiai nusistatau grafiką, pagal kurį atlieku darbus, o ne palieku grafiką laisvą ir dirbu, kaip užsimanau.	1	2	3	4	5
15. Man labiau patinka dirbti su žmogumi, kuris yra greitas, ir nori iš karto matyti rezultatus, negu su žmogumi, kuris yra lėtas, ir nori apsvarstyti visus faktus.	1	2	3	4	5
16. Norėdamas ką nors sužinoti, ieškau informacijos daugelyje skirtingų, o ne viename autoritetingame šaltinyje.	1	2	3	4	5
17. Spręsdamas problemą, verčiau susitelkiu ties visos situacijos perpratimu, o ne ties atskiromis jos dalimis po vieną.	1	2	3	4	5
18. Spręsdamas naują užduotį verčiau bandau išsiaiškinti sprendimą pats eksperimentuodamas nei seku kitų pavyzdžiu ar demonstracija.	1	2	3	4	5
19. Priimdamas sprendimus remiuosi ne tik faktais, bet ir tuo, kas man patinka ar nepatinka.	1	2	3	4	5
20. Man labiau patinka, kai užduotys ir procedūros yra aiškiai apibrėžtos negu kai turiu tik bendrą supratimą apie reikalingą atlikti darbą.	1	2	3	4	5

Šio testo tikslas – įvertinti jūsų polinkį į plataus arba siauro komunikacinio konteksto kultūrą. Perkelkite atsakymus į žemiau pateiktą sąrašą. Po to sudėkite skaičius kiekviename stulpelyje, kad gautumėte savo balą:

Senjorai savanoriai migrantų integracijai

MOKYMO MEDŽIAGA

High Context (HC)	Low Context (LC)
1. _____	3. _____
2. _____	6. _____
4. _____	4. _____
5. _____	9. _____
7. _____	12. _____
10. _____	13. _____
11. _____	14. _____
16. _____	15. _____
17. _____	18. _____
19. _____	20. _____

TOTALS _____

Put a check mark in the appropriate blank below to indicate which score is larger:

_____ High Context _____ Low Context

Subtract your high context score from your low context score. Record the difference in the blank below:

_____ Low Context

- _____ High Context

_____ *Difference*

A plus number means higher context.
A minus number means lower context.

For more information about cultural context, please see the book *Effective Multicultural Teams: Theory and Practice (Advances in Group Decision and Negotiation)*, Claire B. Halverson (Editor), S. Aqeel Tirmizi (Editor) ©2008 Springer, or the website: http://www2.pacific.edu/sis/culture/pub/Context_Cultures_High_and_Lo.htm brought to you by Dr. Bruce LaBrack, at the University of the Pacific School of International Studies.

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Kultūrinio konteksto inventoriaus testas:

http://www.resilitator.com/images/pdf/CulturalContextInventory_ASRC.pdf

Tarpkultūrinis bendravimas: plataus ir siauro komunikacinio konteksto kultūros:

<https://online.seu.edu/high-and-low-context-cultures/>

Plataus komunikacinio konteksto kultūros apibūdinimas. Mokomasis vaizdo įrašas:

<https://study.com/academy/lesson/high-context-culture-definition-examples-quiz.html>

Siauro komunikacinio konteksto kultūra: apibrėžtis ir apžvalga. Mokomasis vaizdo įrašas:

<https://study.com/academy/lesson/low-context-culture-definition-lesson-quiz.html>

3 skyrius: PRAKTINĖS TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO KOMPETENCIJOS

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 3 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis2_Skyrius3.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis

Mokiniai kviečiami porose aptarti temas, kurių, jų manymu, reiktų vengti tarpkultūriniame bendravime, ir užrašyti jas ant lentos arba didelių popieriaus lapų.

2 užduotis

Žemiau pateiktos citatos paimtos iš interviu su asmenimis, kurie turi daug patirties tarpkultūriniame darbe. Kiekvieno respondento buvo klausama, kokios, jų manymu, yra svarbiausios savybės, padedančios jiems sėkmingai dirbti su įvairiomis kultūromis.

Mokiniai kviečiami perskaityti visas citatas ir pasidalinti savo apmąstymais su grupe:

- „Turite nuolat abejoti savo prielaidomis ir išankstinėmis nuostatomis; net ir apie tuos dalykus, kurie, jūsų manymu, turėtų būti akivaizdūs visiems.“
- „Sėkmingi emigrantai yra tie, kurie gali pajusti „vietos laiką“ vos tik ten patekę.“
- „Geriausi žmonės nori dirbti tarptautinį darbą ir yra motyvuoti gyventi bei dirbti su skirtingais žmonėmis.“
- „Kalbos mokymasis yra esminė sąlyga, siekiant suprasti žmones ir šalį.“
- „Turite pripažinti, kad žmonės yra skirtingi ir skirtingai žiūri į dalykus. Paprastai ne geriau ar blogiau, tiesiog kitaip.“
- „Aiškių vertybių turėjimas padeda mūsų žmonėms ir suteikia jiems paramą.“
- „Jūs žinote, kad nesuprasite visko, kas vyksta; jūs tiesiog turite išmokti tai priimti, net pasijuokti iš to.“
- „Jūs negalite pakeisti visko, ką darote. Kartais turite prisitaikyti, o kartais – laikytis savo nuomonės.“
- Kai suprasite taisykles ir logiką, pagal kurią veikia žmonės, visa kita atsistos į savas vietas.“

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

5 būdai pagerinti savo tarpkultūrinius bendravimo įgūdžius:

<http://www.englishandculture.com/blog/bid/71208/Your-Intercultural-Communication-Skills-5-Ways-to-Improve>

Praktiniai įgūdžiai tarpkultūriniam bendravimui didinti. Adriana Medina-López-Portillo, asistentė tarpkultūrinio bendravimo srityje, iš Marylando universiteto Baltimorėje, kalbėjo trečiajame tarptautiniame simpoziume „Visuotinis įsitraukimas: apibrėžiant ir iš naujo nustatant tai, kur mes esame“: <http://www.cornell.edu/video/practical-skills-for-increasing-intercultural-communication>

4 skyrius: ATVEJŲ ANALIZĖS IR REKOMENDACIJOS

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 4 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis2_Skyrius4.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis: vaidmenų žaidimai

Mažose grupelėse po 4-5 žmones interpretuojamos 2 situacijos (vienodos kiekvienai grupei), iš anksto paruoštos mokytojo. Kiekvienoje grupėje yra mokytojas ir mokiniai. Dalyviai privalo atsižvelgti į grupės dalyvių daugiakultūriškumą ir sukurti aktyvią bei subalansuotą grupę, kurios atmosfera būtų paremta lygybe ir tolerancija.

Rezultatai neabejotinai pabrėžia „tarpkultūriškumo“ ir „asmenybės“ sąvokas, atsižvelgiant į tai, kad kiekviena grupė pasiūlys savo atsakymus.

2 užduotis

Kiekvienas besimokantysis gauna popieriaus lapą su keletu klausimų, susijusių su grupės ypatumais. Klausimai turėtų padėti dalyviams įsisąmoninti didžiulę grupės įvairovę ir susimąstyti, kokią įtaką ši įvairovė turės visai grupei.

Pusę pratimui skirto laiko senjorai pildo lentelę, kitą pusę – dalinasi idėjomis.

Grupės savybės	Kaip elgtis?	Komentarai
Įvairus dalyvių amžius		
Įvairios tautybės		
Vyrai / moterys (kai kurie su vaikais)		
Optimistiškai / pesimistiškai nusiteikę dėl ateities		
Tikintys ir netikintys, kad gali išmokti naują kalbą		
Žinios apie priimančią šalį		
Lūkesčiai savanoriui		

3 užduotis: „Vilties dirbtuvės“. Atvejo analizė

Mokytojas kviečia mokinius išanalizuoti „Vilties dirbtuvių“ atvejį. „Vilties dirbtuvės“ – tai amatų kolektyvas, suteikiantis pabėgėlių moterims galimybę bendradarbiauti, kurti ir bendrauti, užsidirbant papildomų pajamų. Mokiniai kviečiami pažiūrėti šį vaizdo įrašą <https://youtu.be/EeQR78EdAlk> ir aptarti šiuos klausimus:

- Kokie yra dirbtuvių tikslai?
- Kokių pokyčių tikisi moterys, dalyvaujančios dirbtuvėse?
- Kokį poveikį ši veikla gali turėti jų gyvenimui?
- Kiekvienas žmogus turi įgūdžių, kuriais gali pasidalinti su kitais tarpkultūrinėje veikloje. Ką jūs galėtumėte padaryti?

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

„Vilties dirbtuvės“. Vaizdo įrašas ir aprašas.

<https://www.collateralrepairproject.org/womens-empowerment/hope-workshop-2/>

Taisykla: <https://youtu.be/ePVwucR2QCo>

5 skyrius: DISKUSIJA APIE DAUGIAKULTŪRIŠKUMĄ IR ASIMILIACIJĄ

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 5 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis2_Skyrius5.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis

Mokytojas paragina dalyvius užduoti sau esminius klausimus:

1. Kodėl aš imuosi šios veiklos kaip senjoras savanoris, ir kokių socialinių aspektų aš tikiu?
2. Ar esu pasiruošęs apibūdinti savo paties viziją?

Mokytojas skatina visus išreikšti savo nuomonę raštu ir pasidalinti su visa grupe.

<https://euroalter.com/2013/multiculturalism-vs-assimilation>
<http://www.cohen-emerique.fr/medias/files/alterstice-revue.internationale.de.la.recherche.interculturelle-vol1..n-1.pdf>

2 užduotis

Mokytojas kviečia mokinius aprašyti (iki 5 eilučių), kaip jie supranta daugiakultūriškumą ir asimiliaciją, ir pakabinti savo atsakymus ant lentos. Visi mokiniai kviečiami perskaityti atsakymus ir aptarti skirtumus (jei jų yra).

3 užduotis

Mokytojas pasiūlo pažiūrėti šį vaizdo įrašą ir naudoti jį kaip diskusijų apie tarpkultūrinę kompetenciją pagrindą: <https://www.youtube.com/watch?v=sGRkVqr8EII>

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Daugiakultūriškumas vs. asimiliacija. Straipsnis: <https://euroalter.com/2013/multiculturalism-vs-assimilation>

Tarpkultūriškumas. Europa ir jos musulmonai ieško tinkamų socialinių modelių: https://www.academia.edu/1058457/Concepts_of_Multiculturalism_and_Assimilation

Ar daugiakultūriškumas yra geresnis socialinis modelis negu asimiliacija? Atvira diskusija: <https://www.debate.org/opinions/is-multiculturalism-a-better-social-model-than-assimilation>

6 skyrius: IŠVADOS – SANTRAUKA IR GRĮŽTAMASIS RYŠYS

Trukmė: 20 min.

Mokytojas apibendrina informaciją, pateiktą modulio metu, ir atliktas užduotis, išvardina išeitas temas.

Po to kiekvienas dalyvis kviečiamas papasakoti apie modulį atsakant į šiuos klausimus:

- 1) Kokia buvo jūsų motyvacija dalyvauti šiame projekte ir mokymuose?
- 2) Ko išmokote šio modulio metu ir kaip tai gali būti naudinga jums asmeniškai?
- 3) Ar galite papasakoti, kaip mokėtės? Ar prisimenate, kokiais atvejais jūsų mokymasis buvo pats efektyviausias?
- 4) Kaip, jūsų manymu, galėtumėte susieti tai, ką sužinojote, su savanoriška veikla šiame projekte? Kokios naudos tai galėtų suteikti migrantams ir pabėgėliams?

Pabaigoje dalyviai kviečiami pasidalinti savo apmąstymais su grupe.

Modulis 3: Migrantų integracija: teorinių modelių apžvalga

	Aprašas
Trumpas modulių aprašymas mokytojui / dėstytojui ir besimokančiajam	Šiame modulyje pristatoma migrantų integracijos į priimančiąsias visuomenes teorinių modelių apžvalga.
Modulio tikslai	Šio modulių tikslas yra supažindinti besimokančiuosius su: <ul style="list-style-type: none"> - integracijos sąvoka; - dabartinėmis globalios migracijos problemomis; - dabartinėmis migracijos formomis ir teisiniu pagrindu; - konkrečiomis migrantų grupėmis ir jų integracija; - integracijos ir asimiliacijos teorija; - integracijos teoriniais modeliais; - ES visuomenėms pritaikyta integracija.
Trukmė	4 valandos
Siūlomos mokymo priemonės	Darbo priemonės: popierius, rašikliai, dideli popieriaus lapai arba lenta, smeigtukai, mažos kortelės; gaublys arba pasaulio žemėlapis; Techninės priemonės: nešiojamasis kompiuteris ir multimedijos priemonės; stalai, kuriuos būtų galima stumdyti dirbant mažose grupėse (po 4–6 mokinius).
Rekomenduojama vieta	Nėra jokių specialių reikalavimų. Tinka seminarų auditorija arba kambarys bendruomenės centre.
Mokymų vietos paruošimas	Klasė turi būti paruošta taip, kad dalyviams galima būtų paskirstyti į grupes po 4-6 žmones, ir kiekviena grupelė turėtų po stalą ir lentą ar didelius popieriaus lapus.
Formatai, kuriais modulis yra prieinamas	<ul style="list-style-type: none"> - popierinė versija - internetinė versija (SVMI interneto svetainė) - kita
Modulio kalbos	Anglų, lietuvių, vokiečių, prancūzų, graikų, suomių.
Kita aktuali informacija	Šiame modulyje pateikiama informacija apie ES įstatymus ir reglamentus, susijusius su migracija ir integracija. Atkreipkite dėmesį, kad šie įstatymai, taisyklės ir reglamentai gali būti įgyvendinami skirtingai visose ES valstybėse. Patikrinkite Lietuvoje taikomus reikalavimus.

1 skyrius: INTEGRACIJOS APIBRĖŽTIS IR FORMOS (socialinė, kultūrinė, ekonominė, politinė) – įvadas į terminą „integracija“

Trukmė: 45 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 1 skyriaus pristatymas

PowerPoint pristatymas „INTEGRACIJOS APIBRĖŽTIS IR FORMOS“

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis_Skyrius1.pptx pateiktį.

2. praktinės mokymo užduotys

1 užduotis:

Porose padiskutuokite, kaip jūs suprantate integraciją. Kas, jūsų supratimu, dažniausiai turima omenyje kalbant apie integraciją? Ar kada nors esate patyrę integraciją? Kur ji vyksta?

Reikšminius žodžius užrašykite ant kortelių, esančių ant stalo.

Po 10 minučių poros paprašomos trumpai apibūdinti:

- savo integracijos supratimą / sąvoką;
- savo integracijos patirtį (jei buvo);
- vietą, kurioje jų nuomone vyksta integracija.

Po to kortelės priklijuojamos ant lentos.

2 užduotis:

Atvira visų dalyvių diskusija.

- Kuri integracijos samprata jums atrodo teisingesnė arba jums labiau patinka?
- Kodėl?
- Ar kada nors jautėtės priklausantys vienai ar kitai visuomenės daliai?

Dalyvių paprašoma užrašyti pagrindines mintis ir reikšminius žodžius ant lentos.

3 užduotis:

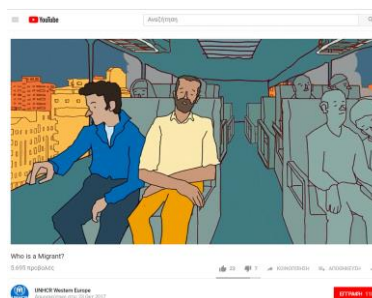
Pažiūrėkite vaizdo įrašus, kurių nuorodos pateiktos žemiau, ir aptarkite skirtumus ir panašumus tarp pabėgėlio ir migranto:

<https://www.youtube.com/watch?v=GvzZGpIGbL8&t=42s>

<https://www.youtube.com/watch?v=yRPfM5Oj-QA>

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Legali migracija ir integracija: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en

Nelegali migracija ir grąžinimas: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/irregular-migration-return-policy_en

Europos darbotvarkė dėl migracijos: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration_en

ES imigracijos interneto svetainė: <https://ec.europa.eu/immigration/>

Europos migracijos forumas: https://ec.europa.eu/home-affairs/content/european-migration-forum_en

2 skyrius: INTEGRACIJA – ASIMILIACIJA – KULTŪRIZACIJA – HIBRIDINĖS VISUOMENĖS – ĮVAIROVĖ KAIP IŠTEKLIUS – NAUJA INTEGRACIJOS IDĖJA IR LYGYBĖ VISUOMENĖJE

Trukmė: 60–90 min. (priklausomai nuo užduočių šiame skyriuje)
Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 2 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis3_Skyrius2.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis: diskusija mažose grupėse arba atvira visų mokinių diskusija

Prisiminkite, ko tik ką mokėtės: integracija – asimiliacija – kultūrizacija – hibridinės visuomenės – įvairovė kaip išteklius:

Mažose grupelėse aptarkite, su kuriais elementais ir teorijomis sutinkate, ir su kuriais ne. Šioje užduotyje neklausama, ar pritariate migracijai ir integracijai. Klausama apie JŪSŲ supratimą, pritarimą ar nepritaringumą pristatytoms teorijoms.

- Kuri teorija, jūsų nuomone, yra tiksliausia?
- Kuri jums atrodo per daug keista ir neatitinkanti realybės?

Pasiruoškite lentą, plakatą ar korteles, kuriose užrašykite punktus, kuriems pritariate ir kuriems nepritariate.

Antrame žingsnyje pabandykite sugrupuoti visus tuos elementus ir reikšminius žodžius, kuriems pritariate, o kitoje pusėje sugrupuokite visus elementus ir reikšminius žodžius, kuriems nepritariate. Savo grupėje pabandykite surasti pagrindinius reikšminius žodžius ar antraštes kiekvienai iš grupių.

Rezultatus pristatykite visiems dalyviams.

2 užduotis: debatai

Viena grupė paruošia argumentus, remiančius europietiškas vertybes, kultūrą ir normas, kurias ilgainiui per integracijos procesą gali išstumti šiandienos tautines valstybes. Kita grupė paruošia argumentus, paryškinančius tautinių valstybių, kaip integracijos kertinio elemento, svarbą.

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Akultūracija vs. asimiliacija. Mokomasis vaizdo įrašas:

<https://study.com/academy/lesson/acclturation-vs-assimilation-definition-examples.html>

Akultūracija: apibrėžtis, teorija ir pavyzdžiai. Mokomasis vaizdo įrašas:

<https://study.com/academy/lesson/acclturation-definition-theory-examples.html>

Akultūracijos procesas: pakeitimas, sinkretizmas, papildymas, dekultūracija ir kilmė. Mokomasis vaizdo įrašas: <https://study.com/academy/lesson/acclturation-processes-substitution-syncretism-addition-deculturation-origination.html>

3 skyrius: PAGRINDINĖS PASAULINĖS MIGRACIJOS TENDENCIJOS

Trukmė: 45 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 3 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis3_Skyrius3.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis

Pažiūrėkite mokomąjį vaizdo įrašą „Kodėl žmonės migruoja?“

<https://www.youtube.com/watch?v=54xM8VlgP7s>

Porose aptarkite vaizdo įrašė išskeltus klausimus:

- Ką mes galime dėl to padaryti?
- Kaip tai veikia mus ir migrantus, atvykstančius iš kitų šalių?

Užrašykite savo atsakymus, pakabinkite juos ant lentos ir aptarkite visoje grupėje.

2 užduotis: asmeninės migrantų istorijos

Apmąstykite savo asmeninę ir šeimos istoriją:

- Ar jūsų šeimos istorijoje buvo migracijos?
- Ar jūsų šeimos nariai yra emigravę?
- Ar jūs pats esate migravęs (-usi)?
- Kodėl jūs arba jūsų šeimos nariai migravo?

- Žemėlapyje parodykite, kuriose pasaulio vietose gyvena jūsų šeimos nariai, giminės ar draugai (taip pat pažįstami iš socialinių tinklų).
- Pasaulio arba Europos žemėlapyje parodykite šalis, kurias esate aplankę (kaip turistai arba važiavote aplankyti giminių ar draugų, arba gyvenote).

Pasidalinkite savo asmenine patirtimi su kitais grupės nariais.

Aptarkite migracijos ir mobilumo įtaką jūsų gyvenimui ir šeimai.

3. Siūlomų nuorodas ir šaltiniai

Kodėl žmonės migruoja? Faktai. Mokomasis vaizdo įrašas:

<https://www.youtube.com/watch?v=bWx7DLxsle8>

Migracija: kiek žmonių juda po pasaulį?: <https://www.theguardian.com/news/2018/sep/10/migration-how-many-people-are-on-the-move-around-the-world>

Migracijos prognozė. Migracijos duomenų portalas.

<https://migrationdataportal.org/themes/migration-forecasting>

4 skyrius: INTEGRACIJA PRAKTIŠKAI

Trukmė: 45–60 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 4 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis3_Skyrius4.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis:

- Susiskirstykite į grupes po keturis dalyvius.
- Pasiruoškite popieriaus lapus, lentas, rašiklius ir markerius.
- Turėkite su savimi miesto žemėlapij.

1 žingsnis:

- Išvardinkite ir apibūdinkite visas jums žinomas migrantų ir pabėgėlių grupes, kurios gyvena jūsų rajone, bendruomenėje ar mieste. Jei reikia, galite net patikrinti skaičius internete ar paskambinti į vietinę valstybinę įstaigą ir sužinoti tikslius duomenis.
- Išvardinkite tautinių mažumų grupes, gyvenančias jūsų rajone.
- Išvardinkite jums žinomas skirtingas religijas / denominacijas, kurių yra jūsų rajone.

2 žingsnis – paslaugų žemėlapis:

- Išvardinkite visas jums žinomas institucijas (viešąsias, privačias, religines ir kt.), kurios padeda pabėgėliams jūsų rajonuose. Užrašykite jų pavadinimus, adresus ir teikiamas paslaugas. Šiame sąraše turėtų būti viešosios įstaigos, darbo rinkos paslaugos, NVO, migrantų organizacijos, klubai, susitikimų vietos, bendruomenių centrai, bažnyčios, tam tikros parduotuvės ir turgūs, šeimos centrai, kultūros įstaigos, kalbų mokyklos ir švietimo centrai, sveikatos priežiūros centrai ir kt., kurie būtų aktualūs migrantams, norintiems integruotis.
- Pažymėkite visas šias institucijas viename žemėlapyje. Galite naudoti lipdukus ar vėliavėles su trumpais teikiama paslaugų aprašymais.

3 žingsnis:

- Kas dirba žemėlapyje pažymėtose institucijose? Ar norint ten dirbti reikia tapti valstybės tarnautoju, o gal reikalingi specialūs mokymai? Kurios iš šių institucijų dirba su savanoriais?
- Sukurkite galimybių žemėlapij savanoriams, norintiems prisidėti prie migrantų integracijos.
- Pristatykite savo žemėlapius visiems dalyviams.
- Palyginkite žemėlapius.
- Sukurkite vieną bendrą sąrašą ir vieną bendrą žemėlapij (jei įmanoma, priklausomai nuo institucijų skaičiaus).
- Paruoškite jūsų bendruomenės „savanorių, remiančių integraciją, žinyną“.

2 užduotis

Mokytojas pasiūlo mokiniams pažiūrėti vaizdo įrašą apie pabėgėlių integracijos Olandijoje sėkmės istoriją „Going Dutch. Holland’s refugee integration success story“:

<https://www.youtube.com/watch?v=o8KR4Bry2kA>

Aptarkite:

- Kaip manote, kodėl Olandija laikoma pabėgėlių sėkmės istorija?
- Ką manote apie dabartinę padėtį jūsų šalyje?

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

10 būdų kaip šalys gali padėti pabėgėliams integruotis. Straipsnis:

<https://www.weforum.org/agenda/2016/05/10-ways-countries-can-help-refugees-integrate/>

Diskusijos su Europa. Paltforma, kurioje kiekvienas gali diskutuoti jiems aktualiomis temomis su Europos politikais ir ekspertais: <https://www.debatingeurope.eu>

5 skyrius: IŠVADOS

Trukmė: 30 min.

Mokytojas užbaigia mokymus pabrėždamas, kad šios srities ekspertai sutaria, jog migrantų pilietinio ir politinio dalyvavimo skatinimas palengvina jų integracijos procesą, ir kad tai geriausiai vyksta įsitraukus viešosioms institucijoms. Apibendrinamas 3 modulyje pateiktą informaciją ir iškeltas problemas, mokytojas pabrėžia, kad tai galima padaryti keturiais pagrindiniais būdais:

- užtikrinti migrantų pilietines ir politines teises konstitucijoje;
- didinti informuotumą apie migrantų teisę dalyvauti priimančiosios šalies pilietiniame ir politiniame gyvenime tarp migrantų bendruomenių, visuomenėje, atitinkamose organizacijose ir politinėse partijose;
- panaikinti kliūtis, su kuriomis migrantai gali susidurti naudodamiesi savo pilietinėmis ir politinėmis teisėmis;
- ugdyti migrantų gebėjimus ir įgūdžius, reikalingus jų pilietinėms ir politinėms teisėms užtikrinti, ypač toms migrantų grupėms, kurios dažnai yra atskirtos arba nepakankamai atstovaujamos pilietiniame ir politiniame gyvenime, pavyzdžiui, jaunimui ir moterims.

Mokytojas paprašo mokinių pateikti kiekvieno šio žingsnio pavyzdžių, skatina užduoti klausimus, komentuoti ir užbaigia 3 modulį.

Modulis 4: Aktyvus pilietiškumas

	Aprašas
Trumpas modulių aprašymas mokytojui ir besimokančiajam	4-asis modulis skirtas senjorams savanoriams ir lektoriams, norintiems padėti įvairios kilmės imigrantams įgyti įgūdžių, žinių ir pasitikėjimo savimi, kad jie galėtų dalyvauti regiono, valstybės ir pasaulio sprendimų priėmimo veikloje.
Modulio tikslai	<p>Modulis yra trumpas kursas, skirtas tiems, kas turi patirties padedant kitiems per neformalųjį švietimą. Jis nereikalauja jokio formalaus išsimokslinimo ar kvalifikacijų, tik gyvenimo patirties. Čia pateikiama programa, mokymosi rezultatai ir vertinimo metodai.</p> <p>Šio modulių turinys:</p> <p>I Aktyvus mokymasis aktyviam pilietiškumui (kurso turinys ir mokymosi rezultatai)</p> <p>II Šaltiniai aktyvaus pilietiškumo mokymuisi (medžiaga mokymuisi ir apmąstymui)</p> <p>Mokymosi rezultatai:</p> <p>Baigę šį modulį senjorai savanoriai:</p> <ul style="list-style-type: none">- Supras bendruomenės sąvoką ir ryšį tarp vietinės ir pasaulio bendruomenės: bendruomenės sąvoka, sava bendruomenė, skirtingi požiūriai į bendruomenę, vietos ir pasaulio tarpusavio priklausomybė.- Sukurs strategijas, padedančias besimokantiems tirti aktyvų pilietiškumą ir lyderystę bendruomenėje.- Sukurs neformalią mokymosi aplinką, leidžiančią besimokantiems atpažinti ir suformuluoti problemas iš savo kasdienio gyvenimo ir rasti būdus, kaip jas pristatyti vietos lygmenį sprendimus priimančioms asmenims.- Sukurs ir išlaikys tinkamą aplinką efektyviam neformaliam mokymuisi.

	<ul style="list-style-type: none"> - Gebės kritiškai (ir konstruktyviai) atpažinti ir aptarti kliūtis, trukdančias dalyvavimui, bei sugebės rasti jų įveikimo būdus. - Gebės iširti vietines struktūras ir procesus ir atras galimybes dalyvauti, mokytis ir vadovauti bendruomenėje. - Gebės rasti būdus daryti įtaką sprendimų priėmimui ir atras stipresnį savo grupės balsą ir tapatybę. - Atras būdų padėti kitiems įgyti įgūdžių, žinių ir pasitikėjimo savimi, kad galėtų dalyvauti demokratijos procesuose ir formuoti vietos bendruomenes. - Gebės kritiškai pažvelgti į aktyvių piliečių vaidmenį formuojant visuomenę bei atrasti galimybes (individualias ir kolektyvines) dalyvauti šiame formavime.
Trukmė	<p>2–4 valandos, atsižvelgiant į besimokančiųjų grupės poreikius.</p> <p>Mokytojas kartu su mokiniais gali nuspręsti modulio metu padaryti trumpas pertraukėles.</p>
Rekomenduojama mokomoji medžiaga	<p>http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migrant_integration_statistics_-_active_citizenship</p> <p>www.teachingcitizenship.org.uk/</p> <p>www.activecitizensfe.org</p>
Rekomenduojama vieta	<p>Lektorius, įvertinęs grupės pageidavimus, parenka tinkamiausią mokymų vietą.</p> <p>Pasiūlymas: mokymai gali vykti asocijuoto partnerio arba su savanoriais dirbančios organizacijos (pvz., „Raudonasis kryžius“) patalpose.</p>
Kiti aktualūs reikalavimai	<p>Mokomieji vizitai į vietines mokslo institucijas, kviestiniai lektoriai.</p>
Formatai, kuriais modulis yra prieinamas	<ul style="list-style-type: none"> - popierinė versija - internetinė versija (SVM interneto svetainė)
Modulio kalbos	<p>Anglų, lietuvių, vokiečių, prancūzų, graikų, suomių.</p>

1 skyrius: AKTYVUS MOKYMASIS AKTYVIAM PILIETIŠKUMUI

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 1 skyriaus pristatymas

PowerPoint pristatymas „AKTYVUS MOKYMASIS AKTYVIAM PILIETIŠKUMUI“

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis4_Skyrius1.pptx. pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

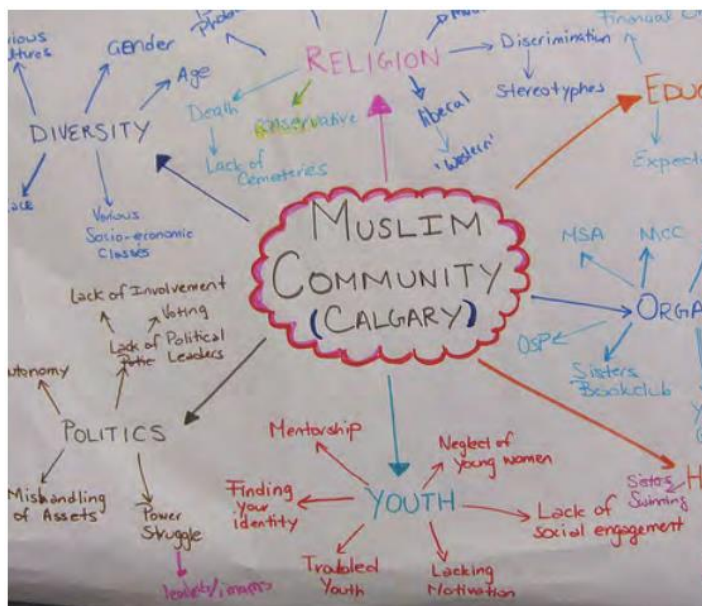
1 užduotis:

Aptarkite su grupe šiuos su bendruomene susijusius klausimus ir pateikite atsakymų sąrašą. Surinkta informacija bus labai naudinga kiekvienam senjorui savanoriui, kai jis norės migrantams / pabėgėliams suteikti informacijos.

Siūlomos temos:

- geresnės priemonės (pvz., sportui, muzikai, IT);
- leidžiami dėvėti drabužiai;
- klubai ir draugijos;
- mokymo kurso ar programos organizavimas;
- mokymosi galimybės;
- atliekų perdirbimo politika;
- kovos su patyčiomis politika;
- kovos su rasizmu politika.

Sukurkite savo „bendruomenės žemėlapi“, panašų į šitą:

Daugiau pavyzdžių rasite čia:

<http://canadabridges.com/programming/unveiling-youth-potential/community-mapping/>

2 užduotis:

Su visa grupe atsidarykite žemiau pateiktą nuorodą ir sužinokite apie žmogaus teises Graikijoje. Visi aptarkite žmogaus teises jūsų šalyje.

<http://www.rights4refugees.gr/>

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

EK ir EBPO ataskaita apie migrantų integraciją:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/factsheet/oecd_local_integration_migrants_en.pdf

Kaip įtraukti žmones į bendruomenines erdves. Naudingi patarimai:

<http://www.shareable.net/blog/how-to-welcome-and-engage-people-in-community-spaces>

Bendradarbiavimo erdvės ir platformos įvedimas, kad būtų galima pradėti migrantų, pabėgėlių ir vietos bendruomenių bendradarbiavimą, įgalinimą ir įgūdžių stiprinimą:

<https://www.citizenslab.eu/stories/skill-up/>

2 skyrius: BENDRUOMENĖS KONCEPCIJOS

Trukmė: 60–90 min. (priklausomai nuo užduočių šiame skyriuje).
Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 2 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis4_Skyrius2.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis:

Porose aptarkite šiuos 5 bendruomenių tipus ir užpildykite lentelę:

Tipas	Apibrėžtis	Ypatybės	Pavyzdžiai
Veiksmo bendruomenė			
Praktikos bendruomenė			
Vietos bendruomenė			
Interesų bendruomenė			
Aplinkybių bendruomenė			

2 užduotis:

Sužinokite daugiau apie hibridines bendruomenes: <http://www.feverbee.com/wp-content/uploads/2010/11/TypesofCommunities.pdf>

Mažose grupėse aptarkite ir pateikite egzistuojančių bendruomenių pavyzdžių. Padiskutuokite apie planą, kaip sukurti bendruomenę internete.

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Bendruomenių koncepcijos ir reikšmė socialiniuose moksluose:

<https://ahrc.ukri.org/documents/project-reports-and-reviews/connected-communities/concepts-and-meanings-of-community-in-the-social-sciences/>

Kas kuria bendruomenę? – Roger Kitchen, TEDxMiltonKeynes

https://www.youtube.com/watch?v=bjVq_DlrfIk

3 skyrius: DEMOKRATIJAI, AKTYVIAM PILIETIŠKUMUI IR DALYVAVIMUI SKATINTI SKIRTOS KAMPANIJOS KŪRIMO ĮRANKIAI

Trukmė: 50 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, diskusijos mažose grupėse.

1. 3 skyriaus pristatymas

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis4_Skyrius3.pptx pateiktį.

2. Praktinės mokymo užduotys

1 užduotis

Kiekvienam mokiniui išdalinkite po 5 jūsų pasirinktus patarimus, kaip būti aktyvesniu piliečiu, ir paskatinkite juos sąrašą papildyti savo patarimais (jų galima ieškoti čia <https://www.good.is/articles/building-blocks-of-citizenship-50-ways-to-be-a-more-engaged-active-citizen-this-year>). Paprašykite mokinių pateikti ne daugiau nei 3 patarimus, kurie, jų manymu, yra svarbesni. Sudarykite 10 svarbiausių patarimų sąrašą ir pakabinkite jį ant lentos. Aptarkite su mokiniais.

2 užduotis

Su mokiniais sukurkite kampaniją, pasinaudodami IKT įrankiais.

Kampanijos pavadinimas: netinkami viešojo transporto tvarkaraščiai; organizacijos poreikiai – supratimo skatinimas.

Tikslas: didinti informuotumą.

IKT priemonės: socialinės medijos ir SMS žinutės.

Kodėl? Tinklų kūrimas su draugais ir suinteresuotomis pusėmis padės skleisti informaciją apie problemą.

Mokinių prašoma savo rekomendacijas ir idėjas pateikti šioje lentelėje:

Suteikite kampanijai pavadinimą, trumpai aprašykite problemą ir pačią kampaniją.	
Ko reikia kampanijai, kad ji būtų sėkminga?	
Kokias IKT priemones naudosite kampanijos vykdymui?	
Kodėl? Kuo jūsų rekomenduojamos IKT priemonės padėtų kampanijai?	
Apibendrinkite savo rekomendacijas (įtraukite visą aukščiau pateiktą informaciją. Jei reikia, naudokite papildomą popieriaus lapą).	

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

Europos propaguotojai: <https://advocate-europe.eu/about/>

50 pilietiškumo blokų. Įkvėpiančios idėjos: <https://www.good.is/articles/building-blocks-of-citizen-50-ways-to-be-a-more-engaged-active-citizen-this-year>

Pilietinis minios (sutelktinis) finansavimas. Straipsnis: <http://www.worldurbancampaign.org/civic-crowdfunding-collective-option-urban-sustainable-development>

4 skyrius: KITI SVARBŪS AKTYVAUS PILIETIŠKUMO KLAUSIMAI

1. Praktinės užduotys

1 užduotis

Nedidelėse grupėse aptarkite lėšų rinkimo klausimą:

- Kaip vykdytumėte lėšų rinkimo kampaniją?

2 užduotis

Nedidelėse grupėse aptarkite lyčių problemą:

- 19 a. ir 20 a. pradžioje moterų judėjimo už lygias teises šalininkai tikėjo, kad užtikrinus moterims balsavimo teisę, daugelis problemų, kylančių dėl lyties, išsispręs savaime. Ką dabar manote apie visuotinę balsavimo teisę? Ar tai padėjo? Jeigu ne, kodėl?

3 užduotis

Pasidalinkite savo savanorystės patirtimi:

- Kada ir kokiose organizacijose savanoriavote?
- Kas paskatino jus dirbti su šiomis organizacijomis?
- Kas šią savanorystės patirtį padarė prasmingą?
- Kokią didžiausią asmeninę naudą gavote savanoriaudamas šiose organizacijose?
- Koks buvo didžiausias jūsų pasiekimas savanorystės metu?

3. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai

8 būdai, kaip suorganizuoti sėkmingą lėšų rinkimo kampaniją: <https://www.classy.org/blog/8-surefire-ways-to-run-a-successful-fundraising-campaign/>

Lėšų rinkimo renginiai: 5 pagrindiniai būdai, kaip įtraukti savo bendruomenę: <https://www.operationwarm.org/blog/fundraising-events-5-key-ways-to-engage-your-community331/>

Kaip pradėti sėkmingą lėšų rinkimo kampaniją: <https://upleaf.com/nonprofit-resources/online-fundraising/how-launch-successful-fundraising-campaign/>

5 skyrius: IŠVADOS

Mokytojas gali trumpai priminti aptartas sąvokas, o po to įvertinti, kiek mokiniai sugeba panaudoti įgytas žinias, ir tuo pat metu ugdyti aktyvaus pilietiškumo įgūdžius.

Gero mokymosi rezultato pavyzdys būtų dalyvių gebėjimas nustatyti savo bendruomenės, demokratijos ar pilietinio aktyvumo tobulintinas sritis. Diskusijose turėtų atsispindėti požiūris, kad demokratija nėra tiesiog daugumos valdžia ar sprendimų priėmimo sistema, bet taip pat reikalauja, kad būtų apsaugotos mažumos (atkreipkite dėmesį į lyties klausimą). Dalyviai turėtų ištirti ir įvertinti skirtingus įrodymus ir pateikti bei aptarti gerus problemų sprendimo pavyzdžius ir (arba) pasiūlyti alternatyvas. Jie turėtų sugebėti paaiškinti ir įvertinti skirtingus būdus, kaip asmenys ir piliečių grupės gali veikti efektyviai. Jie turėtų gebėti derėtis su kitais, planuoti ir atlikti veiksmus, kuriais siektų pagerinti bendruomenę.

Modulis 5: Lietuvos specifika ir įgūdžiai reikalingi šalies senjorams savanoriams.

	Aprašas
<p>Aprašas</p> <p>Tikslai</p>	<p>Šis modulis yra skirtas Lietuvos senjorams savanoriams, kurie, dėl Lietuvos istorinio ir sociokultūrinio palikimo, neturi pakankamai bendravimo su migrantais patirties ir įgūdžių.</p> <p>Modulis yra trumpas kursas skirtas supažindinti vyresnio amžiaus žmones su tarpkultūrinio bendravimo ir migracijos aspektais Lietuvoje</p> <p>Modulio tikslas – pasiekti, kad senjorai gebėtų pristatyti Lietuvos kultūros ir gyvenimo joje privalumus; įgytų tarpkultūrinio bendravimo kompetenciją bei gebėtų suteikti atvykėliams reikiamą informaciją apie tai, kur skirtingais atvejais jie gali kreiptis pagalbos ar paramos.</p> <p>Mokymų metu yra pasitelkiami įvairūs neformaliojo mokymo metodai – darbas porose, grupėse, individualiai, atvejo analizė, diskusijos ir panašiai.</p> <p><i>Šio modulio turinys:</i></p> <p>1 skyrius – TARPKULTŪRIŠKUMAS – LIETUVOS SPECIFIKA IR PAGRINDINIAI TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO ASPEKTAI</p> <p><i>Skyriaus uždaviniai:</i></p> <p>Gebėti pristatyti Lietuvą ir jos žymiausias pasiekimus. Gebėti apibūdinti lietuvių kalbą ir jos išskirtinumą. Įvardinti kas yra tarpkultūrinis bendravimas ir kodėl tarpkultūrinio bendravimo kompetencija yra svarbi dirbant su kitataučiais. Gebėti skirti teigiamus ir neigiamus stereotipus, suvokti kada jais vadovautis ir kada ne.</p> <p>2 skyrius – BENDRAVIMO SU KITŲ KULTŪRŲ IR PRIEŠINGOS LYTIES ASMENIMIS SPECIFIKA</p> <p><i>Skyriaus uždaviniai:</i></p> <p>Gebėti įvardinti islamo ir krikščionybės pagrindines savybes. Gebėti įvardinti skirtingų religijų panašumus ir skirtumus. Suvokti elgesio normas bendraujant su kitų kultūrų bei lyčių žmonėmis.</p> <p>3 skyrius – MIGRACIJOS STATISTIKA IR NAUDINGA INFORMACIJA ATVYKSTANTIEMS Į LIETUVĄ</p> <p><i>Skyriaus uždaviniai:</i></p> <p>Susipažinti su imigracijos statistika Lietuvoje.</p>

	<p>Gebėti įvardinti migrantams teikiančias pagalbą ir paramą organizacijas Lietuvoje. Gebėti įvardinti lietuvių kalbos mokymosi centrus šalyje.</p> <p>Mokymų apibendrinimas</p> <p>Apibendrinti viso modulio metu įgytas žinias ir gebėjimus. Tarpusavyje pasidalinti savo įžvalgomis ir nauja patirtimi.</p>
Trukmė	4 valandos
Formatai, kuriais modulis yra prieinamas	<i>Atspausdintas dokumentas Internetinė versija (SVMI internetinis puslapis)</i>
Modulis yra prieinamas šiomis kalbomis	<i>Lietuvių kalba</i>

Prisistatymas ir apšilimo veiklos

- Lektoriaus / mokytojo trumpas prisistatymas (2min)
- Dalyvių prisistatymas (15min)
(Lektorius / mokytojas gali laisvai pasirinkti tinkamus pratimus dalyvių susipažinimui, priklausoma nuo to ar dalyviai jau pažįsta vienas kitą ar ne, ar jie jaučiasi įsitempę ar atsipalaidavę bei nuo grupės homogeniškumo. Tam gali būti panaudoti pratimai “ledams pralaužti” (ang. Ice-breaker), vardų žaidimas, trumpas kiekvieno iš dalyvių prisistatymas ar kiti apšilimo pratimai).
- Modulio struktūros pristatymas mokymų dalyviams (3min)

1 skyrius TARPKULTŪRIŠKUMAS – LIETUVOS SPECIFIKA IR PAGRINDINIAI TARPKULTŪRINIO BENDRAVIMO ASPEKTAI

Trukmė: 60 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, užduotys, diskusijos mažose grupėse.

1. 1 skyriaus pristatymas

Skaidrės Nr. 1-16:

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulis5.pptx pateiktį.

2. Praktinės užduotys

1 užduotis. “Minčių lietus” tarp mokymų dalyvių.

Lektorius užduoda klausimą mokymų dalyviams:

Kaip apibūdintumėte Lietuvą užsieniečiui?

ir duoda laiko trumpai diskusijai. Išgirdęs visus atsakymus, jis turėtų apibendrinti ir atkreipti dėmesį į Lietuvos privalumus ir išskirtinumą.

2 užduotis. Minčių lietus “Lietuvių kalbos specifika”.

Lektorius užduoda klausimą:

Kokius lietuvių kalbos specifinius bruožus galėtumėte įvardinti?

ir duoda keletą minučių mokymų dalyviams padiskutuoti apie tai, kokius lietuvių kalbos bruožus jie žino.

3 užduotis. Minčių lietus “Stereotipai”.

Lektorius užduoda klausimą:

Ką žinote apie stereotipus – kas tai yra, kaip atsiranda stereotipai, gerosios/blogosios stereotipų pusės?

ir duoda kelias minutes mokymų dalyviams padiskutuoti ir pasidalinti turimomis žiniomis apie stereotipus.

4 užduotis. Stereotipai apie moteris ir vyrus.

Lektorius pateikia užduotį, kuri padės mokymų dalyviams geriau suprasti kas yra stereotipas:

Ant lentos lektorius užrašo žodžius “moteris” ir “vyras” ir duoda kelias minutes laiko mokymų dalyviams parašyti bent po penkis žodžius (idėjas), kurie labiausiai jiems atspindi moteris ir vyrus

Tarp dažniausiai pasitaikančių atsakymų labai dažnai pasitaiko tokie apibūdinimai:

- vyras – sportiškas, stiprus, nepriklausomas, uždirba šeimai pinigų;
- moteris – mėgsta gaminti valgyti, augina vaikus, yra švelni, nuolanki ir pan.

Mokymų dalyviams po vieną surašius savo idėjas, sugrupuojame jas į mažas grupėles ir paprašome paruošti vieną bendrą grupelės sąrašą iš visų idėjų. Grupių idėjas apie moteris ir vyrus užrašome ant lentos.

Kartu su senjorais peržvelgiame užrašytas idėjas ir užduodame klausimus apie jas.

- Ar galėtų kurie nors iš apibūdinimų tikti tiek vyrams, tiek moterims?
- Ar sąžininga sakyti, kad visi vyrai yra (stiprūs), o moterys (gamina skaniai valgyti)?

Diskutuojant apie šiuos teiginius reikėtų remtis ir gyvenimiškais pavyzdžiais.

Paliekame laiko dalyviams dar kartą peržvelgti jų išsakytas idėjas apie moteris ir vyrus. Galbūt pavyktų įvardinti pasimačiusius stereotipus?

Apibrėžimas:

Stereotipas - per daug supaprastintas, net iškreiptas žmonių grupės vaizdavimas ar nuomonė apie žmones.

5 užduotis. Stereotipai apie kitataučius.

Lektorius suskirsto dalyvius į grupes ir užduoda klausimą:

Kokius stereotipus žinote apie kitataučius?

Žmonės grupelėse užrašo visus žinomus stereotipus apie kitataučius, vienas narys iš grupės pristato jo grupėje aptartus stereotipus.

Stereotipų pavyzdžiai galėtų būti:

- Visi musulmonai yra teroristai.
- Moterys islamo valstybėse yra visiškai negerbiamos.
- Estai yra labai lėti.
- Ispanai yra tinginiai.
- Italai mamyčiukai.
- Visos skandinavų moterys yra feministės.
- Visi rumunai yra čigonai.
- Žydai yra labai sukti.

6 užduotis. Stereotipai apie lietuvius.

Lektorius suskirsto mokymų grupę poromis ir užduoda klausimą:

Kokius Lietuvos piliečių stereotipus galėtumėte išskirti?

Dalyviai porose turi užrašyti visus stereotipus, kuriuos yra girdėję iš užsieniečių apie lietuvius. Vienas narys iš poros vėliau tuos stereotipus pristato kitiems dalyviams.

Stereotipų pavyzdžiai galėtų būti:

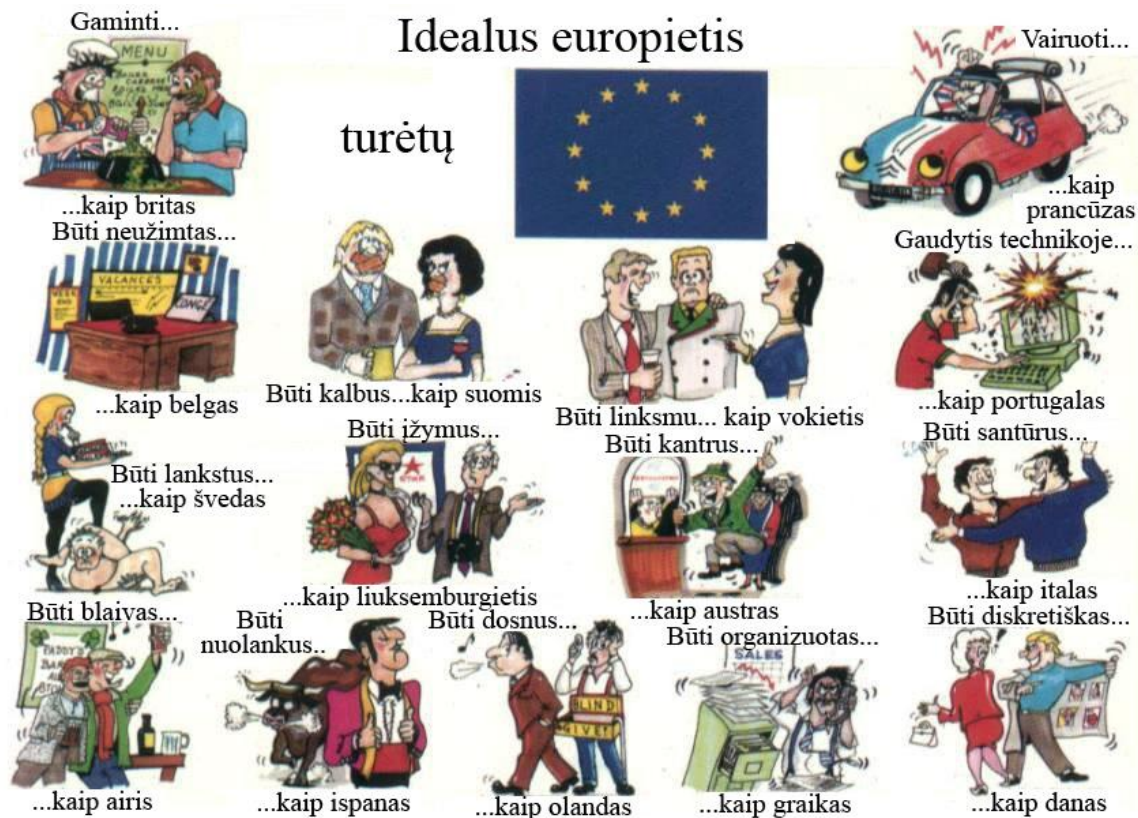
- Kadangi Lietuvoje niekada nešviečia saulė – lietuviai labai mažai šypsosi.
- Lietuvos sostinė yra Ryga.
- Krepšinis yra antroji Lietuvos religija.
- Lietuvos valstybinė kalba yra rusų kalba.
- Lietuviai yra šalti, nemandagūs ir nedraugiški.
- Lietuviai yra labai darbštūs.
- Lietuvių moterys yra gražiausios pasaulyje.

Lektorius pakviečia dalyvius pažiūrėti trumpą reklamą, kuri iliustruoja aukščiau išvardintus stereotipus:

https://youtu.be/h_yk1Q3Wdrc

7 užduotis. Idealus europietis

Lektorius parodo paveikslėlių ir paprašo padiskutuoti kaip pateiktus teiginius vertina besimokantieji – ar jiems pritaria, ar nepritaria:

Aptarus visus stereotipus lektorius turėtų atkreipti dėmesį, kad stereotipai dažniau yra formuojami neigiami ir dėl to nereikėtų jais remtis prieš pradėdami bendrauti su kitos tautybės žmonėmis

2 skyrius. BENDRAVIMO SU KITŲ KULTŪRŲ IR PRIEŠINGOS LYTIES ASMENIMIS SPECIFIKA

Trukmė: 60 min.

Įvestis: pristatymas su pateiktimi, užduotys, diskusijos mažose grupėse.

1. 2 skyriaus pristatymas

Skaidrės Nr. 17-22; 45:

Pastaba: paspauskite du kartus norėdami atsisiųsti visą Modulį5.pptx pateiktį.

2. Praktinės užduotys

1 užduotis. Religiniai skirtumai.

Lektorius galėtų surašyti ant lentos, arba padalinti surašytus ant lapelių, teiginius išvardintus žemiau ir paprašyti mokymų dalyvių įvardinti, ar tie teiginiai yra teisingi ar klaidingi. Vėliau tuos teiginius sugrupuoti pagal panašumus ir skirtumus.

Kurie iš išvardintų teiginių apie islamą ir krikščionybę yra teisingi, o kurie klaidingi?

Panašumai

- Tiki į vieną Dievą.
- Turi šventą knygą
- Tiki į pranašus
- Dievas gali būti vadinamas ir kitais vardais (Maloningasis, Dosnysis, Didis ir t.t.)
- Abiejų religijų ištakos yra Senajame Testamente
- Turi bendrą šventą vietą – Jeruzalę
- Abejose religijose iki tam tikro amžiaus moterų teisės būdavo nuvertinamos (dabar krikščionybėje to nebėra)
- Abi religijos teigia, kad pasaulį sukūrė Dievas
- Abi religijos yra monoteistinės

Skirtumai

- Abejose religijose vyras ir moteris sukurti bendrystei. (Tik krikščionybėje; islame – Vyras moters Viešpats ir globėjas)
- Monogamija (Tik krikščionybėje; islame – poligamija)
- Abi religijos yra plačiai paplitusios po visa pasaulį (tik krikščionybė; islamas - Artimieji ir Viduriniai Rytai, Azija, Afrika)

Apibendrinimas. Lektorius, sugrupavus teiginius pagal teisingus ir klaidingus, kartu su grupe aptaria, kiek panašumų ir skirtumų dalyviai žinojo anksčiau, galbūt turi kuo papildyti sąrašą.

2 užduotis. Lyčių bendravimo ypatumai (diskusija)

Lektorius duoda keletą minučių mokymų dalyviams padiskutuoti apie lyčių bendravimo ypatumus :

Ką žinote apie lyčių bendravimo ypatumus?

3 užduotis. Elgesio normos bendraujant skirtingų kultūrų asmenims (atvejo analizė)

Lektorius pateikia atvejo analizės užduotį, kurios metu mokymų dalyviai turi įsigilinti į situaciją ir padiskutuoti apie tai, kodėl situacija pakrypo tokia linkme. Vėliau lektorius pateikia situacijos pabaigą ir dar kartą paprašo mokymų dalyvių pasidalinti mintimis apie situacijos baigtį.

Atvejo analizės pavyzdys apie bendravimą labai gerai nemokant užsienio kalbos

Tomas yra projektų vadybininkas, kuris dirba vienoje NVO Šiaurės Europoje. Jis yra Didžiosios Britanijos pilietis, taigi anglų kalba jam yra gimtoji. Nepaisant to, Šiaurės Europoje Tomas gyvena jau 15 metų, todėl puikiai išmano kultūrinius aspektus. Jau kuris laikas Tomas intensyviai dirbo viename projekte, kurio vieni iš partnerių yra islamo valstybių atstovai. Vienas iš projekto tikslų yra sukurti žmogaus teises ginantį dokumentą dirbant specifinėje organizacijoje. Artėjant prie projekto pabaigos, buvo dirbama prie dokumento paskutinių pakeitimų. Tomas prie šių pakeitimų įdėjo labai daug darbo ir ilgai nagrinėjosi ir kitas kultūras, kad dokumentas būtų tinkamas ne tik Šiaurės Europoje, bet ir islamo valstybėse. Vieno internetinio pokalbio metu (pokalbis vyko anglų kalba) su partneriais, Tomas pristatė pakeitimus ir laukė partnerių nuomonės apie juos. Kalbant apie smulkesnius pokyčius dokumente, islamo valstybių vienas iš partnerių atsakė, kad tie pakeitimai jam “nerūpi”. Po tokio pasisakymo pokalbio metu stoji neįauki tylą.

Lektorius paklausia kas nutiko šios trumpos situacijos metu ir leidžia dalyviams trumpai padiskutuoti. Vėliau pateikia situacijos tęsinį ir aptaria pagrindinius jos aspektus.

Tomas labai įsižeidė ir negalėjo suprasti, kodėl partneris šitaip nemandagiai pasakė ir nuvertino jo darbą, prie kurio šitaip sunkiai dirbo!

Nepaisant savo pykčio jis, vis dėlto perklausė partnerio ką jis turi omenyje, sakydamas, kad pokyčiai jam nėra svarbūs, nes tai ypatingai liečia žmogaus teises islamo valstybėse. Partneriui paaiškinus situaciją tapo aišku, kad jis turėjo omenyje ne tai, kad pokyčiai jam nesvarbūs, o tiems pokyčiams tiesiog neturi ką pridurti, tačiau pavartojo netinkamą išsireiškimą anglų kalba. Toks išsireiškimas partnerio šalyje nereiškia nieko įžeidžiančio, tačiau Tomas to nežinojo.

Pagrindiniai situacijos aspektai

- Ne visiems partneriams anglų yra gimtoji kalba.
- Ne visi partneriai buvo įsigilinę į kitų partnerių kultūrinius aspektus.
- Partneriai skirtingai dirbo su projekto rezultatais.

4 užduotis. Patarimai kaip bendrauti su kitos lyties atstovais norint išvengti nesusipratimų. Video peržiūra ir apibendrinimas

Lektorius siūlo pažiūrėti video apie tarpkultūrinį bendravimą:

<https://www.youtube.com/watch?v=XUO59Emi3eo>,

Po peržiūros skiriama keletas minučių refleksijai į matytą situaciją.

Apibendrinus lektorius trumpai pristato patarimus, kurių reikėtų laikytis bendraujant su kitos tautybės asmenimis:

- Pažinkite kitos kultūros specifika: klauskite apie papročius, tradicijas.
- Akelai netaikykite savos kultūros normų: gerbkite kitos šalies kultūrą ir skatinkite gerbti

savąją.

- Padėkite atvykėliams įveikti kultūrinį šoką, pamažu supažindindami juos su Lietuvos kultūros subtilybėmis.
- Nesivadovaukite stereotipais.
- Neįsižeiskite, jei sulaukėte kitokio atsakymo, nei tikėjotės – verčiau pasitikslinkite, perklauskite
- Domėkitės kitų kultūrų bendravimo ypatumais, būkite smalsūs ir žingeidūs, rodykite iniciatyvą.

3 skyrius. MIGRACIJOS STATISTIKA IR NAUDINGA INFORMACIJA ATVYKSTANTIEMS Į LIETUVĄ

Trukmė: 60 min.

Įvestis: pristatymas, užduotys, diskusijos mažose grupėse.

1. 3 skyriaus pristatymas

Lektorius trumpai pakomentuoja statistinę informaciją apie imigrantus Lietuvoje pagal amžių, lytį ir valstybę, iš kurios jie atvyko.

Imigrantai pagal pilietybę (<https://osp.stat.gov.lt/gyventoju-migracija>)

	Imigrantai asmenys				
	2013	2014	2015	2016	2017
Iš viso pagal pilietybę	22 011	24 294	22 130	20 162	20 368
Baltarusija	486	520	387	1 157	2 714
Jungtinės Valstijos	18	31	27	70	96
Rusija	774	1 496	696	841	656
Ukraina	413	1 120	1 149	1 581	4 340
Be pilietybės	8	22	15	29	33
Kitos valstybės	1 337	1 577	1 473	2 277	2 374

Į Lietuvą nuo 2013 iki 2017 metų daugiausiai imigrantų atvyko 2014 metais – 24294 asmenys. Yra pastebima tendencija, kad kas metai didėjo imigrantų iš Baltarusijos (nuo 2013 m. skaičius išaugo beveik 5 kartus) ir Ukrainos (nuo 2013 m. skaičius išaugo 10 kartų). Nuo 2013 metų padaugėjo imigrantų iš Jungtinių Valstijų bei imigrantų be pilietybės.

Imigrantai pagal amžių ir lytį (<https://osp.stat.gov.lt/gyventoju-migracija>)

	Imigrantai asmenys							
	Vyrai				Moterys			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Iš viso pagal amžių	13 322	11 979	12 489	14 294	10 972	10 151	7 673	6 074
0–4	727	727	469	480	657	620	459	451
5–9	378	388	337	256	401	388	327	288
10–14	171	158	174	99	202	176	171	104
15–19	287	271	367	361	295	254	339	334
20–24	1 735	1 441	1 565	1 392	1 672	1 425	1 153	994
25–29	2 706	2 389	2 298	2 246	2 712	2 500	1 731	1 187
30–34	2 249	1 958	2 026	2 447	1 756	1 786	1 190	864
35–39	1 646	1 479	1 566	2 022	987	865	656	429
40–44	1 177	1 095	1 274	1 798	622	543	378	326
45–49	953	875	1 069	1 525	497	439	320	252
50–54	652	616	679	903	478	448	301	266
55–59	389	341	409	471	363	343	274	223
60–64	149	172	163	176	173	208	202	209
65–69	52	31	53	61	54	60	65	55
70–74	18	14	21	23	37	41	30	32
75–79	17	10	10	21	30	19	31	35
80 ir vyresni	16	14	9	13	36	36	46	25

Nuo 2014 metų daugiausiai 25-29 metų amžiaus imigrantų atvyko gyventi į Lietuvą, mažiausiai atvyksta vyresnio amžiaus žmonių – nuo 80 ir vyresnių. Pagal statistinius duomenis galima pastebėti, kad daugiau atvyksta vyrų imigrantų negu moterų, o bendras atvykstančių gyventi į Lietuvą žmonių skaičius mažėja.

Teisės aktai naudingi atvykusiems gyventi į Lietuvą migrantams

Apie užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje klausimus galima pasiskaityti čia: <http://www.migracija.lt/index.php?-136133090>.

Lektorius, iš anksto pasikonsultavęs su grupe ir jai pageidaujant, galėtų trumpai pakomentuoti internetiniame puslapyje pateikiamus teisės aktus.

2. Praktinės užduotys

1 užduotis. Organizacijos teikiančios pagalbą ir paramą migrantams Lietuvoje

Lektorius pateikia klausimus mokymų dalyviams:

- Ką vertėtų žinoti atvykstantiems į Lietuvą?
- Kokias organizacijas reikėtų žinoti?
- Kur derėtų nukreipti atvykusį gyventi į Lietuvą žmogų, kad jis jaustųsi saugiai ir gautų visą reikalingą informaciją?

Lektorius paprašo dalyvių išskirti svarbiausias organizacijas, kurias atvykusiems gyventi į Lietuvą reikėtų žinoti, vėliau trumpai pakomentuoja į kokias organizacijas atvykėliai dažniausiai kreipiasi pagalbos.

Lektoriaus komentaras. Atvykę į Lietuvą kitų šalių piliečiai dažnai labai aktyviai buriasi į bendruomenes, kurios padeda palaikyti ryšį su savo šalių tradicijomis ar savo bendrataučiais, kurie taip pat gyvena Lietuvoje. Neretai tos bendruomenės susivienija į asociacijas. Nepaisant to, veikia nemažai neoficialių bendrijų. Lietuvoje veikia įvairios vyriausybinės ir nevyriausybinės organizacijos, kurios padeda užsieniečiams integruotis į lietuvių visuomenę. Steigiami migrantų mokymo centrai ar pradedamos teikti reikiamos paslaugos, siekiama įgyvendinti įvairius projektus, skatinančius lengvesnę adaptaciją naujoje aplinkoje. Centruose prireikus migrantai sulaukia ir teisinių ar darbo klausimams spręsti konsultacijų, organizuojami įvairūs kultūriniai renginiai ir kitos naudingos veiklos.

Keletas organizacijų, veikiančių migrantų integracijos srityje

Caritas (<http://www.vilnius.caritas.lt/caritas-padaliniai/uzsienieciu-integracijos-programa/tikslas.html>)

„Migrantų mokymo centrai“ Vilniuje ir Kaune naujai atvykusiems trečiųjų šalių piliečiams teikia nemokamas lietuvių kalbos, lietuvių istorijos, kultūrinio, pilietinio pažinimo kursus, pažintines-istorines-kultūrinės išvykas po Lietuvą, lietuvių istorinių-dokumentinių filmų peržiūras, išvykas į lietuvių muziejus, parodas, teatrus Vilniaus ir Kauno miestuose.

DC „Kultūrų įkalnė“ atvėrė duris 2008 metų pradžioje. Integraciniame dienos centre organizuojami lavinamieji ir ugdomieji užsiėmimai vaikams, kultūrinės popietės moterims, teikiamos socialinės, teisinės, psichologinės konsultacijos suaugusiems. DC galima naudotis kompiuteriais, internetu, biblioteka, lankyti IT, „Dailiųjų rankyčių“ ir lietuvių kalbos kursus. Šis centras unikalus tuo, kad užsiėmimai, kursai, šventės vyksta kartu su vietos bendruomenės dalyviais. Prieglobsčio prašytojai Lietuvoje priimami ir supažindinami su nauja kultūra, šalimi nuo pirmųjų dienų. Šiuo metu DC lanko vidutiniškai apie 60 prieglobsčio prašytojų. DC finansuoja Europos pabėgėlių fondas.

Prieglobstį gavusiems užsieniečiams socialinę integraciją organizuojame Vilniaus apskrityje. Šiuo metu programoje dalyvauja apie 20 pabėgėlių ir jų šeimų, kurie jau turi statusą Lietuvoje. Integracijos metu socialiniai darbuotojai padeda prieglobstį gavusiems užsieniečiams susirasti būstą, kurio išlaikymą finansuojame, suteikiama pagalba įsidarbinant, ar keičiant kvalifikaciją, ypač didelis dėmesys skiriamas vaikų ugdymui, vaikai lanko lietuvių ikimokyklinio ir mokyklinio

ugdymo įstaigas. Programa finansuoja Pabėgėlių priėmimo centras prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugija (<https://www.redcross.lt/integracija>)

Siekdamas prisidėti prie efektyvesnės pabėgėlių integracijos Lietuvoje, Lietuvos Raudonasis Kryžius 2004 m. Kaune atidarė Pabėgėlių dienos centrą. Pagrindinė šio centro misija – padėti pabėgėliams lengviau integruotis Lietuvos visuomenėje, drauge spręsti iškilusias problemas, pamažu įgalinant pabėgėlius tapti savarankiškais mūsų visuomenės nariais.

Nuo 2016 m. centre kasdien priimami ne tik į Lietuvą atvykę pabėgėliai, bet ir visi trečiųjų šalių piliečiai iš Ukrainos, Baltarusijos, Afganistano, Čėčėnijos, Eritrėjos ir kitų valstybių. Centro socialinės darbuotojos teikia užsieniečiams aktualią informaciją įsidarbinimo, švietimo, mokesčių, socialinių garantijų, gyvenamojo būsto, sveikatos paslaugų ir kitomis temomis. Pabėgėliai centruose gali gauti profesionalią teisininkų pagalbą, esant poreikiui – individualias psichologo konsultacijas.

Integracijos centrų durys atviros ir mūsų tautiečiams. Čia rengiami edukaciniai užsiėmimai pabėgėlių ir lietuvių vaikams bei suaugusiems: įvairūs pažintiniai žaidimai, kūrybinės pasakų, teatro, dailės, keramikos dirbtuvės.

Pastaraisiais metais Klaipėdoje taip pat veikia infocentras migrantams. 2013 – 2014 metais į jį kreipėsi 226 migrantai iš 22 skirtingų šalių. Centre teikiamos socialinės, teisinės, psichologinės, profesinio orientavimo konsultacijos, organizuojami informaciniai renginiai (seminarai migrantams aktualiomis temomis), lietuvių kalbos mokymai bei visuomenės pažinimo mokymai. Minėtomis paslaugomis siekiama užpildyti trečiųjų šalių piliečių informacines spragas, palengvinti integracijos procesą bei gerinti gyvenimo Lietuvoje kokybę. Šių paslaugų kompleksas suteikia galimybę trečiųjų šalių piliečiams jaustis laisviau, aktyviau dalyvauti priimančios šalies gyvenime, susipažinti su miestų gyvenimu, bendruomene, kultūra, tradicijomis, užsiimti įvairiomis veiklomis, susirasti darbą ir pan. Visa tai turi teigiamos įtakos trečiųjų šalių piliečių adaptacijai ir jų integracijai Lietuvoje.

Migracijos informacijos centras (MIC) “Renkuosi Lietuvą” (<http://renkuosilietuva.lt/>)

Tikslas: teikti konsultacijas visiems sugrįžusiems, apie grįžimą galvojantiems lietuvių emigrantams arba visiems norintiems atvykti į Lietuvą. Paslaugos: vieno langelio principu teikiamos konsultacijos darbo, švietimo, sveikatos apsaugos, šeimos narių užsieniečių integracijos ir kitais su grįžimu/ atvykimo į šalį susijusiais klausimais.

Socialinių-educacinių iniciatyvų centras PLIUS (<http://sei.lt/>)

Tikslai: aktyvia veikla prisidėti prie visuomenės socialinio, dorinio, dvasinio, meninio ir kultūrinio ugdymo/si; vykdyti ir populiarinti iniciatyvas, skatinančias darnios visuomenės vystymąsi, siekiant visų jos narių ir socialiai pažeidžiamų grupių darnaus ir aktyvaus socialinio dalyvavimo ir jų gerovės užtikrinimo; skatinti kultūrinės įvairovės plėtrą ir toleranciją tarp skirtingų etninių ir kitų socialinių grupių; per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje. Paslaugos: Lietuvių kalbos mokymai; dienos centras užsieniečių, gyvenančių Vilniuje, vaikams; tarpkultūriniai renginiai ir šventės.

<http://mipas.lt/2017/11/22/uzsienieciu-registracijos-centrai/>

2 užduotis. Kur migrantams mokytis lietuvių kalbos?

Lektorius užduoda klausimą mokymų dalyviams ir duoda kelias minutes padiskutuoti apie galimas vietas, kur migrantai galėtų mokytis lietuvių kalbos.

Pradinių lietuvių kalbos žinių galima įgyti mokantis internetu, pavyzdžiui neseniai pasirodžiusioje svetainėje „Let’s be Friends“ <https://friends.ugdome.lt> Tai nemokamas ir interaktyvus įrankis, kuris padės išmokti skaityti, suprasti ir klausyti, kalbėti bei rašyti lietuviškai. Kursas susideda iš 24 pamokų, kur vienai pamokai yra skiriama viena savaitė. Visą kursą sudaro 12 skirtingų temų.

Taip pat lietuvių kalbos galima mokytis svetainėse www.loescen.com ar www.surfacelanguages.com.

Pagrindiniai lietuvių kalbos mokymo(si) centrai

Vilnius

- Soros International House
- Vilniaus universiteto Lituanistinių studijų katedra
- Kalbos ir kultūros institutas „Lingua Lituanica“
- Kalbų mokykla „Lituana“
- Centras Plius
- Kalbų mokykla „AMES“
- Kalba.Lt
- Užsienio kalbų mokymo centras

Kaunas

- Kalbų mokykla „AMES“
- Kalba.Lt
- KTU Užsienio kalbų centras
- Kalbų mokykla „Lituana“
- Užsienio kalbų mokymo centras
- Vytauto Didžiojo universitetas

Klaipėda

- Amber Language Center
- Klaipėdos universitetas
- Kalbų mokykla „Lituana“
- Kalbų mokykla „AMES“
- Academy of Global Languages

Šiauliai

- Kalbų mokykla „Lituana“
- Kalbų mokykla „AMES“

Panevėžys

- Kalbų mokykla „AMES“

<http://renkuosilietuva.lt/pradzia/uzsienieciai-lietuvoje/uzsienieciu-integracija-lietuvoje/lietuviu-kalbos-kursai-uzsienieciams/>

4. Apibendrinimas

Lektorius suskirsto mokymų dalyvius į grupes ir paprašo, kad kiekviena grupelė padiskutuotų tarpusavyje ir surašytų pagrindinius aspektus, kurie po mokymų liko atmintyje, ką naudingo sužinojo, ar dar liko kažkokių klausimų. Vienas dalyvis iš grupelės pristato 1-3 apibendrinimus/klausimus aptartus savo grupelėje.

Mokymų dalyviai gauna progą pasidalinti kaip jiems sekėsi mokymų metu, kas labiausiai patiko šiame modulyje, papildyti vieni kitus taip galbūt atsakydami į iškilusius klausimus bei pasako palinkėjimą sau ir savo kolegoms modulio baigimo progą.

Lektorius trumpai apibendrina grupės pasiekimus ir atsako į paskutinius kilusius klausimus.

5. Siūlomos nuorodos ir šaltiniai:

- <https://osp.stat.gov.lt/gyventoju-migracija>
- <http://www.migracija.lt/index.php?-136133090>
- <https://ec.europa.eu/epale/lt/content/atvejo-analizes-metodas-kaip-budas-susieti-suaugusiojo-turima-patirti-mokymosi-teorija-ir>
- http://www.marko.lt/wp-content/uploads/2016/09/III_tarpkulturine-komunikacija.pdf
- <http://blog.loopleft-systems.com/en/the-differences-between-male-and-female-communication-style-in-workplace>
- <https://online.pointpark.edu/public-relations-and-advertising/gender-differences-communication-styles/>
- http://www.vdu.lt/wp-content/uploads/2014/09/2013-Religija-ir-visuomene_16-Pages.pdf
- http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/flash/fl_372_en.pdf
- <https://sabinabresciani.com/2012/07/26/intercultural-communication-case-studies/>
- <http://www.mic.usi.ch/finnish-%E2%80%93-italian-collaboration-cs-en>
- <http://renkuosilietuva.lt/pradzia/uzsienieciai-lietuvoje/uzsienieciu-integracija-lietuvoje/lietuviu-kalbos-kursai-uzsienieciams/>
- <http://www.vilnius.caritas.lt/component/content/article/21-uzsienieciu-integracijos-programa/89-paslaugos.html>
- <http://mipas.lt/2017/11/22/uzsienieciu-registracijos-centrai/>
- <http://mipas.lt/2017/10/24/naudingos-nuorodos/>
- <http://emn.lt/>

Projekto
koordinatorius:

Soros International House
www.sih.lt

Projekto partneriai:

Medardo Coboto Treciojo Amziaus Universitetas
www.mctau.lt

ifa Akademie
www.ifa-akademie.de

Anmiro Oy
projects, evaluation, writing
Anmiro Oy
www.anmiro.net

DIAN
www.dian.gr

GSVO 95
www.gsv095.fr